

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 273/2012-85

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 16. decembra 2015 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Lajosa Mészáros (sudca spravodajca) prerokoval prijatú sťažnosť spoločnosti ZEPRIS, s. r. o., Mezi Vodami 639/27, Praha 4, Česká republika, spoločnosti BDR, s. r. o., Murgašova 11, Žilina, a [REDACTED], [REDACTED], zastúpených Advokátskou kanceláriou Valko Marián & Partners, s. r. o., Porubského 2, Bratislava, konajúcou prostredníctvom konateľ a advokáta JUDr. Mariána Valka, vo veci namietaného porušenia čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 4 CoKR 1/2012 zo 7. februára 2012 v spojení s uznesením Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 2 R 4/2011 z 29. februára 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosti spoločnosti ZEPRIS, s. r. o., spoločnosti BDR, s. r. o., a [REDACTED] nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav

1. Obchodná spoločnosť BDR, s. r. o. (ďalej len „BDR“ alebo „sťažovateľ v druhom rade“), je veriteľkou obchodnej spoločnosti ZEPRIS s. r. o., Rovinka 324 (ďalej len „slovenský ZEPRIS“ alebo „úpadca“), ktorej zamestnancom bol v čase podania sťažnosti [REDAKOVANÉ] (spolu ďalej len „sťažovatelia“). Jediným spoločníkom slovenského ZEPRIS-u je obchodná spoločnosť Pfeiffer GmbH, Lilienthalstrasse 33, Kassel, Spolková republika Nemecko, s vkladom do základného imania vo výške 278 829 €. Táto spoločnosť bola až do decembra 2010 jediným spoločníkom v obchodnej spoločnosti ZEPRIS s. r. o., Praha, Česká republika (ďalej len „český ZEPRIS“), s vkladom do základného imania naposledy 6 750 000 českých korún; po prevode jednej desatiny svojho obchodného podielu jej obchodný podiel v českom ZEPRIS-e predstavuje 9/10.

2. V rámci svojho podnikania, ktoré vykonával od roku 1999 a ktorého ťažiskovým predmetom bola stavebná činnosť, vstúpil slovenský ZEPRIS do viacerých právnych vzťahov a urobil tiež viac iných úkonov, ktoré sú v prerokovanej veci podstatné.

2.1 Na účely financovania svojej podnikateľskej činnosti uzavrel slovenský ZEPRIS s právnu predchodkyňou dnešnej [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], úverovú zmluvu č. 46/07 z 26. marca 2007, na základe ktorej sa banka zaviazala poskytnúť mu jednak úverovú linku v celkovej sume 55 miliónov Sk rozdelenú na tri časti (A, B a C), ako aj úverovú linku v sume 2,1 milióna €. Na zabezpečenie záväzku slovenský ZEPRIS uzavrel s tou istou bankou aj tieto záložné zmluvy:

a) záložnú zmluvu z 26. marca 2007 na peňažné pohľadávky slovenského ZEPRIS-u voči tretím osobám (poddlžníkom) na zabezpečenie častí A, B a C; záložné právo bolo riadne zaregistrované v Notárskom centrálnom registri záložných práv (ďalej len „notársky register“),

b) záložnú zmluvu z 26. marca 2007 na peňažné pohľadávky slovenského ZEPRIS-u voči tretím osobám (poddlužníkom) v min. výške 1 milión € na zabezpečenie druhej úverovej linky, záložné právo bolo riadne zaregistrované v notárskom registri,

c) záložnú zmluvu z 30. júna 2010 na pohľadávky z obchodného styku s odberateľmi (poddlužníkmi) v min. výške 1 milión €, pohľadávky z bankových účtov, a to na zabezpečenie všetkých pohľadávok banky z úverovej zmluvy z 26. marca 2007 v znení dodatkov až do výšky istiny 3,2 milióna €, záložné právo bolo riadne registrované v notárskom registri.

2.2 Zmluvou o dielo z 2. augusta 2006 sa slovenský ZEPRIS zaviazal zhotoviť pre objednávateľa – obchodnú spoločnosť SUCHÉ MIESTO s. r. o., Obchodná 4, Bratislava (ďalej len „Suché Miesto“), určité stavby (pozemné komunikácie, spevnené plochy, inžinierske stavby) v rámci jej developérskeho projektu v Chorvátskom Grobe – lokalita Čierna Voda. Keďže slovenský ZEPRIS ako zhotoviteľ diela sa dostal do omeškania, resp. objednávateľ mal výhradu ku kvalite diela, ktoré podľa neho vykazovalo nedostatky, uplatnilo si Suché Miesto 26. marca 2008 žalobou na Rozhodcovskom súde Slovenskej obchodnej a priemyselnej komory v Bratislave voči slovenskému ZEPRIS-u nároky v celkovej konečnej výške viac než 430 000 € s príslušenstvom, ktoré podľa neho vznikli z titulu nákladov na odstránenie vytýkaných nedostatkov. Rozhodcovský súd rozhodcovským rozsudkom z 30. novembra 2010 žalobe čiastočne vyhovel a zaviazal slovenský ZEPRIS zaplatiť Suchému Miestu približne 350 000 € s 0,15 % úrokom z omeškania približne od polovice roka 2008.

Slovenský ZEPRIS sa následne žalobou domáhal zrušenia tohto rozhodcovského rozsudku a žiadal aj odložiť jeho vykonateľnosť. Okresný súd Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) uznesením z januára 2011 a (po jeho zrušení odvolacím súdom) uznesením z 3. mája 2011 vykonateľnosť odložil, Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) však uznesením sp. zn. 1 Cob 226/2011 z 30. júna 2011 návrh na odklad vykonateľnosti s konečnou platnosťou zamietol.

Suché Miesto sa rovnako domáhalo svojich práv z rozhodcovského rozsudku návrhom na vykonanie exekúcie podaným 18. januára 2011, ktorú však okresný súd nepovolil práve kvôli podanej žalobe o jeho zrušenie.

2.3 Po vydaní uvedeného rozhodcovského rozsudku, ale pred konečným rozhodnutím o odklade vykonateľnosti uzavrel slovenský ZEPRIS 25. januára 2011 zmluvu o pôžičke, tentoraz s českým ZEPRIS-om. Na jej základe sa český ZEPRIS zaviazal poskytnúť slovenskému ZEPRIS-u jednak sumu 1,2 milióna € a jednak ďalších 800 000 € na požiadanie. Súčasťou zmluvy bola aj klauzula, podľa ktorej je pôžička splatná, ak sa voči slovenskému ZEPRIS-u začne exekučné konanie pre pohľadávku presahujúcu 10 % základného imania slovenského ZEPRIS-u. Súčasne s touto zmluvou slovenský ZEPRIS uzavrel s českým ZEPRIS-om záložnú zmluvu, na základe ktorej zriadil na zabezpečenie uvedenej pohľadávky záložné právo na peňažné pohľadávky voči dodávateľom a odberateľom, na pohľadávky z bankových účtov, na vrátenie zálohy, ktorú slovenský ZEPRIS poskytol financujúcej banke, na verejnoprávne pohľadávky (preplatky na daniach a pod.), na hotové peniaze a ceniny a na samostatné hnutelné veci (vrátane tých, ktoré budú nadobudnuté v budúcnosti).

2.4 Dňa 26. januára 2011 slovenský ZEPRIS vyplatil svojej spoločnosti Pfeiffer GmbH ako svojmu jedinému spoločníkovi na základe jeho vlastného rozhodnutia [§ 125 ods. 1 písm. b) v spojení s § 132 Obchodného zákonníka] podiel na zisku z minulých období vo výške 1 050 000 €.

3. Už 18. júla 2011 podal slovenský ZEPRIS okresnému súdu návrh na povolenie svojej reštrukturalizácie. Podľa návrhu mal slovenský ZEPRIS k 31. máju 2011 celkový majetok v sume 2 253 916,83 € a záväzky po lehote splatnosti v sume 1 203 628,86 €. Spoločnosť však podľa vlastného vyjadrenia bola v úpadku formou platobnej neschopnosti, keďže tieto záväzky boli kryté finančným majetkom len v sume 501 016,98 €. Spoločnosť zároveň poukázala na stagnáciu stavebnej produkcie v roku 2010, ako aj to, že v reštrukturalizácii bude možné vyššie uspokojenie veriteľov než v konkurze.

3.1 Súčasťou návrhu bol reštrukturalizačný posudok, v ktorom reštrukturalizačný správca odporučil reštrukturalizáciu slovenského ZEPRIS-u. Podľa obsahu posudku správca nepovažoval spoločnosť Suché Miesto za riadneho veriteľa spoločnosti, ale len za tzv. podsúvahového, teda ktorého pohľadávka nebola zohľadňovaná v súvahe slovenského

ZEPRIS-u, naopak, pohľadávku českého ZEPRIS-u (v sume 1 269 606,04 €) uznal za riadnu pôžičku prevzatú v súvislosti s podnikateľskou činnosťou a za lepších podmienok než bankové pôžičky. Správca v posudku dospel k záveru, že slovenský ZEPRIS nie je predĺžený, ale je k 31. máju 2011 platobne neschopný z už uvedeného dôvodu.

Správca v posudku ďalej uviedol, že slovenský ZEPRIS vykonal viacero opatrení na predídenie úpadku (rokovania s veriteľmi o reštrukturalizácii, rozložení a prolongácii úverov, vypracovanie marketingového plánu, novej cenovej politiky, rokovania s obchodnými partnermi, určité opatrenia v oblasti správy pohľadávok a záväzkov, racionalizácia prevádzky, obrana proti záväzku voči Suchému Miestu), no nepodarilo sa ho odvrátiť. Podľa správca však obchodná a finančná situácia slovenského ZEPRIS-u k 31. máju 2011 vykazovala prvé známky oživenia, čo sa malo pozitívne prejaviť na výške uspokojenia veriteľov. Veriteľov spoločnosti správca rozdelil na zabezpečených (financujúca banka, český ZEPRIS do výšky 1 269 606,04 € a UniCredit Leasing Slovakia, a. s.) a nezabezpečených (český ZEPRIS s ďalšou pohľadávkou, dodávatelia, zamestnanci, správca dane a verejné poisťovne). Na základe analýzy predpokladaných opatrení na zachovanie prevádzky podniku slovenského ZEPRISU (stabilizácia a rozvoj obchodných príležitostí, výrazný marketing, opatrenia v oblasti správy pohľadávok, racionalizácia nákladov) a možností ich splnenia (spoločnosť mala kontrahované dodávky za viac ako 5 miliónov eur a podporu veriteľov) dospel správca k záveru, že slovenský ZEPRIS bude dosahovať kladný hospodársky výsledok (v roku 2011 napríklad v sume 0,385 miliónov €).

Podľa správca by konkurz slovenského ZEPRIS-u priniesol výťažok z predaja častí majetku v sume 1 448 905,53 € (pričom dosiahnutý výťažok pri jednotlivých typoch aktív dosahoval približne 10 až 80 % ich obstarávacej ceny podľa účtovníctva), ale vyžadoval by si náklady v sume 701 353,37 € (v tom najmä odstupné a mzdy v sume 300 000 €, odmenu správca v sume 80 000 €, odmenu dražobníka v sume 75 422,95 € a ekonomické a účtovné služby v sume 72 000 €) pri predpokladanom trvaní 36 mesiacov. To by znamenalo čistý výnos v sume 750 529,84 €, z čoho by zabezpečení veritelia boli uspokojení priemerne na 39,99 % (český ZEPRIS v zabezpečenej časti len na 11,7 %) a nezabezpečení veritelia by neboli uspokojení vôbec.

Možnou metódou reštrukturalizácie tak podľa správca mala byť zmena pohľadávok čo do výšky a lehoty ich splatnosti, pričom v prípade zabezpečených veriteľov malo ísť

o uspokojenie v priemere 59,33 % (českého ZEPRIS-u vo výške 40 %) v horizonte jedného až šiestich rokov od skončenia reštrukturalizácie, kvóta uspokojenia nezabezpečených veriteľov však mala byť len 1 % so splatnosťou 30 dní po skončení reštrukturalizačného konania (nezabezpečená časť pohľadávky českého ZEPRIS-u však nemala byť uspokojená vôbec). Pokiaľ by sa dosiahla dohoda s (nezabezpečenými) veriteľmi týkajúca sa ich pohľadávok a dosiahnu sa plánované hospodárske výsledky, môže byť hodnota podniku slovenského ZEPRIS-u vyššia než v konkurze, a tak so súhlasom veriteľom môže reštrukturalizácia prebehnúť za pokračovania v prevádzkovaní jeho podniku na účely jeho predaja alebo jeho zlúčenia, alebo splynutia s inou osobou. Iné metódy reštrukturalizácie podľa správcu neboli reálne.

Okresný súd uznesením č. k. 2 R 4/2011-191 z 2. augusta 2011 reštrukturalizáciu slovenského ZEPRIS-u povolil.

3.2 Už 9. augusta 2011 bolo okresnému súdu zo strany Suchého Miesta doručené „*upozornenie na špekulatívny dôvod podania návrhu na povolenie reštrukturalizácie*“, v ktorom Suché Miesto predovšetkým upozornilo na právoplatnosť rozhodcovského rozsudku (pozri bod 2.2) a na to, že žiadosť o odklad jeho vykonateľnosti bola už 30. júna 2011 krajským súdom zamietnutá. Súčasne opísalo priebeh rozhodcovského konania, v ktorom podľa neho slovenský ZEPRIS konal v rozpore s poctivým obchodným stykom a arbitrážnymi štandardmi, keď neprijal rozhodnutie podľa zásad spravodlivosti, čím došlo k zdĺhavému konaniu. Suché Miesto bolo presvedčené, že slovenský ZEPRIS nechce uspokojiť ich priznaný nárok. K majetkovej situácii slovenského ZEPRIS-u Suché Miesto poukázalo na výrazné zvýšenie imania, rozdelenie zisku a organizovanie teambuildingových aktivít, čo nekorešponduje s údajne zlou finančnou situáciou. Jeho majetok je podľa Suchého Miesta ohodnotený na viac než 4 mil. €, pričom jedinými záväzkami sú úverové záväzky voči financujúcej banke, ktoré neboli plne vyčerpané. Jeho obrat v roku 2010 predstavoval 4,8 mil. €, na rok 2011 bol plánovaný v sume viac ako 5,5 mil. € a vyplatenie zisku jedinému spoločníkovi je podľa Suchého Miesta odporovateľné. Tieto kroky podľa Suchého Miesta dokazujú, že slovenský ZEPRIS nemal v úmysle svoj záväzok uhradiť, že nesplní podmienky na povolenie reštrukturalizácie, znižovanie majetku bolo cieľené a úmyselné a podaný návrh je špekulatívny.

3.3 Slovenský ZEPRIS v reakcii na uvedené podanie vytkol Suchému Miestu určité nesprávne faktické tvrdenia a odmietol, že by reštrukturalizácia súvisela výlučne s pohľadávkou Suchého Miesta. Jej dôvody boli podľa neho jasne a zrozumiteľne popísané v reštrukturalizačnom posudku. Odmietol tvrdenie, že by predlžoval rozhodcovské konanie voči Suchému Miestu, keďže bolo jeho právom nesúhlasiť s rozhodnutím podľa zásad spravodlivosti, a zákonnosť samotného rozhodcovského rozsudku je podľa neho predmetom konania o jeho zrušenie.

3.4 V ďalšom podaní podanom okresnému súdu 8. septembra 2011 Suché Miesto opätovne nesúhlasilo s povolením reštrukturalizácie. Poukázalo v ňom na nejasnosti samotného reštrukturalizačného posudku, ktorý pri posudzovaní podmienok platobnej neschopnosti vychádzal zo záväzkov slovenského ZEPRISU k 31. máju 2011, no platobnú neschopnosť ustálil už k 8. februáru 2011. Hospodárska kríza sa podľa Suchého Miesta slovenského ZEPRIS-u v roku 2010 dotkla nanajvýš okrajovo, o čom svedčia viaceré hospodárske ukazovatele vykazujúce oproti roku 2009 len mierny pokles (obrat klesol z 5,5 na 4,9 milióna €, tržby sa zvýšili zo 4,9 na takmer 5,5 mil. €, pridaná hodnota klesla z 1,7 na približne 1,4 mil. €, stav pohľadávok sa zmenil minimálne, záväzky k 31. decembru 2010 predstavovali takmer 2,7 mil. €, z toho 1 153 020 € však predstavoval záväzok voči spoločnosti Pfeiffer GmbH na výplatu podielu na zisku, kým stav záväzkov z obchodného styku sa takmer nezmenil), ako aj mimopodnikateľské aktivity slovenského ZEPRIS-u (golfové turnaje, teambuildingové aktivity). Priemerná mzda jeho zamestnancov v roku 2010 predstavovala podľa Suchého Miesta 1 542 €. Hospodárske problémy slovenského ZEPRIS-u Suché Miesto spochybňovalo aj na základe toho, že 26. januára 2011 došlo k výplatu podielu na zisku jedinému spoločníkovi, a tento úkon považovalo v prípadnom konkurze za odporovateľný. Rovnako za odporovateľnú považovalo Suché Miesto aj pôžičku od českého ZEPRIS-u a jej zabezpečenie, keďže mali za následok zníženie možnosti uspokojenia iných veriteľov. V ďalšom Suché Miesto upozornilo na to, že voči konateľom slovenského ZEPRIS-u by mala byť uplatnená zodpovednosť za pohľadávku financujúcej banky z titulu zmluvnej pokuty (ktorá má byť podľa reštrukturalizačného posudku uspokojená v celom rozsahu 100 %), keďže táto musí byť dôsledkom porušenia ich povinností. Suché Miesto zároveň vznieslo námietky proti spôsobu rozdelenia veriteľov do

skupín (zabezpečení a nezabezpečení), čo je nevýhodné najmä preňho vzhľadom na výšku jeho pohľadávky, ktorá odôvodňuje jeho zaradenie do samostatnej skupiny.

3.5 Suché Miesto si svoju pohľadávku opísanú v bode 2.2 v celkovej sume približne 1,02 mil. € (istinu, úroky z omeškania, náklady uplatnenia) v reštrukturalizácii slovenského ZEPRIS-u riadne prihlásilo, správca však jeho pohľadávku poprel. Suché Miesto následne podalo žalobu o určenie jej pravosti a poradia. V ďalšom podaní z 30. septembra 2011 však žiadalo správcu, aby poprel aj ďalšie pohľadávky a odporoval niektorým úkonom:

a) Predovšetkým mal správca poprieť pohľadávku českého ZEPRIS-u zo zmluvy o pôžičke z 25. januára 2011 a jej zabezpečenie, pretože ide o odporovateľné právne úkony. Český ZEPRIS bol totiž spriaznenou osobou slovenského ZEPRIS-u (ten istý jediný, resp. majoritný spoločník), pôžička bola poskytnutá deň pred výplatou podielu na zisku zo strany slovenského ZEPRIS-u a prvá časť pôžičky sa stala splatnou okamihom poskytnutia, keďže v tom čase boli splnené podmienky okamžitej splatnosti (pozri bod 2.3), čím spôsobila úpadok. Ostatné tranže pôžičky boli podľa Suchého Miesta poskytnuté, keď už bol slovenský ZEPRIS v úpadku. Keďže pôžičky neboli bezúročné, mal slovenský ZEPRIS vedieť, že nebude mať prostriedky na ich vrátenie. Poskytnutie niektorých tranží, ktoré boli podľa zmluvy bezhotovostné, nebolo preukázané (výpisom z účtu). Dôvod odporovateľnosti záložnej zmluvy na zabezpečenie záväzku z pôžičky spočíva podľa Suchého Miesta v tom, že slovenský ZEPRIS využil od konca roka 2010 do 31. mája 2011 (rozhodný deň na posudzovanie predĺženia) všetky disponibilné prostriedky na úhradu záväzkov voči financujúcej banke, ktorá mala na jeho majetku registrované prednostné záložné právo (o čom svedčí to, že výška záväzku voči nej z titulu úveru k 31. máju 2011 je 0 €, ale vznikol nový nešpecifikovaný záväzok v sume 600 000 € z titulu zmluvnej pokuty, pričom podľa Suchého Miesta išlo buď o zmluvnú pokutu za porušenie záložnej zmluvy s financujúcou bankou zriadením ďalšieho záložného práva na majetok slovenského ZEPRIS-u v prospech českého ZEPRIS-u, alebo o sankciu za predčasné splatenie úveru), čím sa záložné právo českého ZEPRIS-u formálne registrované ako druhé v poradí stalo v podstate prednostným.

b) Za odporovateľné považovalo Suché Miesto vyplatenie podielu na zisku spoločníkovi slovenského ZEPRIS-u 26. januára 2011, keďže spoločnosť Pfeiffer GmbH je jeho spriaznenou osobou, v tom čase existovali záväzky voči iným veriteľom (napr. voči Suchému Miestu) a bez jeho vyplatenia by sa slovenský ZEPRIS nestal platobne neschopným.

c) V závere navrhlo Suché Miesto poprieť aj pohľadávky niektorých ďalších spriaznených osôb, ktoré mali vzniknúť v čase úpadku slovenského ZEPRIS-u, resp. v čase, keď už podal návrh na povolenie reštrukturalizácie.

3.6 Reštrukturalizačný správca vo vyjadrení z 12. októbra 2011 Suché Miesto informoval, že jeho podnetu nevyhovelo. Z dokladov pripojených k prihláškam českého ZEPRIS-u bolo podľa neho zrejmé, že prihlásené pohľadávky (pôžičky) boli slovenskému ZEPRIS-u poskytnuté, preto nebolo možné spochybniť ich oprávnenosť, a povaha tohto úkonu vylučovala ukrátenie iných veriteľov. Odporovať právnym úkonom je možné len v konkurze, správcovi v reštrukturalizácii takéto právo nepatrí.

3.7 Dňa 12. októbra 2011 sa konala prvá schôdza veriteľov slovenského ZEPRIS-u, na ktorej sa zúčastnili veritelia s celkovým počtom 1 987 827 hlasov, medzi nimi najmä český ZEPRIS s počtom hlasov 1 534 423 (približne 77 % celkového počtu) a spoločnosť Gawaplast Slovakia s. r. o. (ďalej len „Gawaplast“), s 20 845 hlasmi. Z prezenčnej listiny pripojenej k zápisnici vyplýva, že českému ZEPRIS-u a Gawaplastu správca uznal celé ich prihlásené pohľadávky. [REDAKOVANÉ], ktorého pohľadávka bola tiež uznaná v celom rozsahu a ktorému mohlo patriť celkovo 1 501 hlasov, sa na schôdzi nezúčastnil. Na schôdzi sa, naopak, zúčastnil zástupca Suchého Miesta, ktorému však kvôli popretiu jeho pohľadávky nepatrilo ani jeden hlas, pričom pokiaľ by k popretiu nedošlo, patrilo by mu celkom 1 019 377 hlasov.

Na schôdzi došlo okrem iného k voľbe veriteľského výboru, do ktorého boli zvolení český ZEPRIS a ďalšie dve spoločnosti, vždy viac než 95 % väčšinou prítomných hlasov. Na prvej schôdzi veriteľského výboru bol český ZEPRIS zvolený za jeho predsedu.

V priebehu schôdze Suché Miesto adresovalo prítomnému konateľovi slovenského ZEPRIS-u dve otázky: na aký účel boli použité prostriedky z pôžičky „zo strany jediného spoločníka dlžníka“ (myslené zrejme: zo strany českého ZEPRIS-u a v takom zmysle aj

konateľ otázku pochopil, čo vyplýva z textu zápisnice) a „(p)rečo bol v januáru roku 2011 vyplatený zisk jedinému spoločníkovi, keď boli v tom čase splatné pohľadávky veriteľov približne vo výške 800 000 €“. Z odpovede konateľa priamo na schôdzi, ako aj následného písomného vyjadrenia zo 17. októbra 2011 vyplynulo, že poskytnutá „pôžička bola v celej výške použitá na úhradu splatných záväzkov“ slovenského ZEPRIS-u, ako aj to, že podiel na zisku bol spoločnosti Pfeiffer GmbH vyplatený, lebo bol splatný, pričom splatné záväzky voči iným veriteľom nedosahovali sumu 800 000 €, ale len 250 000 €, a s viacerými z nich bol dohodnutý posun splatnosti, takže záväzky splatné k 26. januáru 2011 boli postupne uhradené v celom rozsahu.

4. Následne bol vypracovaný návrh reštrukturalizačného plánu slovenského ZEPRIS-u, ktorý bol predložený na schválenie veriteľským orgánom a súdu.

4.1 Návrh reštrukturalizačného plánu vypracoval slovenský ZEPRIS ako dlžník 31. októbra 2011 podľa údajov k 31. augustu 2011.

a) Opisná časť reštrukturalizačného plánu bola vo veľkej časti zhodná s reštrukturalizačným posudkom, často sa používali dokonca doslovne zhodné formulácie (pozri bod 3.1), pričom rozdiely medzi nimi vyplývali v podstate len z aktualizácie údajov k 31. augustu 2011. Veritelia si prihlásili pohľadávky voči slovenskému ZEPRIS-u v celkovej výške 3 962 366,07 €, z čoho bolo popretých 1 059 449,69 € (z toho 1 019 377,27 € pohľadávka Suchého Miesta). Oproti posudku boli revidované východiskové údaje pre posúdenie reálnosti naplnenia plánu, keď uviedol, že slovenský ZEPRIS má kontrahované objednávky v sume 1,7 mil. €, má rozpracovaných niekoľko výberových konaní vo finálnej fáze na sumu celkovo 0,3 mil. € a je účastníkom ďalších 60 výberových konaní. Predložený finančný plán tak ráatal s postupným rastom tržieb o 1 200 000 € v roku 2012 a potom od roku 2014 približne 200 000 až 500 000 € ročne, takže v roku 2017 mali dosiahnuť 6,1 mil. €. Rovnako mal rásť podiel zisku na tržbách zo 4,99 % v roku 2011 až na 6,57 % v roku 2017. Taktiež bol revidovaný odhad uspokojenia v konkurze, keď plán predpokladal celkový výtazok z predaja v sume približne 1,97 mil. € (zvýšenie o približne 500 000 € v porovnaní s posudkom, porov. bod 3.1) a celkové náklady konkurzu v sume približne 0,67 mil. € (zníženie o približne 30 000 € oproti posudku, opäť porov. bod 3.1). Čistý výnos by tak predstavoval približne 1,3 mil. €, čo by znamenalo uspokojenie

zabezpečených veriteľov (v podstate len pohľadávky českého ZEPRIS-u v časti 1,5 mil. €, pozri ďalej) v rozsahu 80,4 % a nezabezpečených veriteľov v rozsahu 0 %. Reštrukturalizačný plán tak navrhol, aby boli vytvorené štyri skupiny veriteľov:

- skupina 1 – český ZEPRIS s časťou svojej pohľadávky vo výške 1,5 mil. €, ktorá je zabezpečená záložným právom (porov. bod 2.3) a ktorá mala byť uspokojená v celom rozsahu do šiestich rokov od právoplatného skončenia reštrukturalizácie (na rozdiel od posudku, v ktorom sa počítalo s uspokojením len do výšky približne 1,27 mil. € a len v rozsahu 40 %),
- skupina 2 – UniCredit Leasing Slovakia, a. s., s pohľadávkou 374 € (zabezpečenou predmetom lízingu), ktorá mala byť uspokojená v celom rozsahu do 30 dní od skončenia reštrukturalizácie,
- skupina 3 – nezabezpečení veritelia, kde by malo patriť aj Suché Miesto, ktorých pohľadávky by mali byť uspokojené v rozsahu 5 % do 30 dní od skončenia reštrukturalizácie, pričom od vymáhania neuspokojenej časti by veritelia trvalo upustili,
- skupina 4 – pohľadávky nedotknuté plánom, kde boli zaradené pohľadávky financujúcej banky vo výške 409 677,13 € a bližšie neurčená pohľadávka spoločnosti Pfeiffer GmbH vo výške 398 327,03 €.

Na základe toho plánu dospel k záveru, že reštrukturalizácia zabezpečuje veriteľom vyššiu mieru uspokojenia. Súčasťou tohto odhadu nebola kvantifikácia účinkov prípadného úspešného odporovania niektorým úkonom, ktoré uvádzalo vo svojich podnetoch Suché Miesto (pozri body 3.3 a 3.5).

b) V záväznej časti reštrukturalizačného plánu bolo zopakované rozdelenie veriteľov do skupín, pričom prílohou a súčasťou plánu boli návrhy

- dohody o zmene pohľadávok s českým ZEPRIS-om, ktorou tento súhlasil s uspokojením svojej pohľadávky do výšky 1,5 mil. € v dohodnutých lehotách do šiestich rokov od skončenia reštrukturalizácie,
- dohody o zmene pohľadávok so spoločnosťou UniCredit Leasing Slovakia, a. s., ktorými sa určovali termíny uspokojenia do 30 dní od skončenia reštrukturalizácie,
- dohody o zmene pohľadávok s nezabezpečenými veriteľmi (vrátane Suchého Miesta), ktorými sa títo vzdávajú 95 % svojich pohľadávok a zvyšných 5 % im bude uhradených do 30 dní od skončenia reštrukturalizácie.

Súčasťou záväznej časti reštrukturalizačného plánu boli aj ustanovenia o dozornej správe, ktorú mal vykonávať doterajší správca.

4.2 Veriteľský výbor o návrhu reštrukturalizačného plánu rokoval 4. novembra 2011 za prítomnosti všetkých svojich členov, ktorí sa jednomyselne uzniesli na jeho schválení a odporúčení pre schôdzu veriteľov, aby ho tiež schválila.

4.3 Na schvaľovacej schôdzi veriteľov, ktorá sa konala 30. novembra 2011, sa zúčastnili veritelia, ktorí mali celkovo 1 936 365 hlasov, pričom išlo takmer výlučne o veriteľov, ktorí sa zúčastnili aj prvej schôdze veriteľov 12. októbra 2011. Medzi prítomnými veriteľmi bol český ZEPRIS, ako aj spoločnosť Gawaplast. [REDACTED] sa nezúčastnil ani tejto schôdze. Naopak, na schôdzi sa zúčastnilo Suché Miesto, ktoré však nemalo žiaden hlas.

V súlade s reštrukturalizačným plánom sa na hlasovanie vytvorili tri skupiny. Skupinu č. 1 tvoril český ZEPRIS a v jej rámci mohol uplatňovať 1 500 000 hlasov. Skupinu č. 2 tvoril UniCredit Leasing Slovakia a. s., ktorý v jej rámci mohol uplatňovať 374 hlasov. Skupinu č. 3 tvorilo celkom 13 prítomných nezabezpečených veriteľov, ktorí mali celkovo 435 991 hlasov. Podľa údajov v zápisnici všetci prítomní veritelia vo všetkých skupinách všetkými hlasmi hlasovali za prijatie plánu, ktorý bol predložený.

4.4 Uznesením č. k. 2 R 4/2011-270 z 28. novembra 2011, ktoré nadobudlo právoplatnosť 22. decembra 2011, okresný súd povolil, aby na miesto spoločnosti Gawast do reštrukturalizácie (v uznesení nesprávne označovanej za „konkurzné konanie“) vstúpila spoločnosť BDR, t. j. sťažovateľ v druhom rade.

4.5 Spoločnosť Suché Miesto doručila 9. decembra 2011 okresnému súdu podnet na zamietnutie reštrukturalizačného plánu úpadcu z dôvodu, že plán je v podstatnom rozpore so spoločným záujmom veriteľov, keďže poskytuje nižšiu mieru uspokojenia než konkurz.

a) Suché Miesto predovšetkým spochybňovalo odhad výťažku konkurzu uvádzaný v pláne. Pri viacerých položkách majetku úpadcu došlo k zníženiu odhadovaného výťažku oproti účtovným hodnotám (napr. pri dlhodobom hmotnom majetku z približne 923 000 €

na približne 230 000 €, pri pohľadávkach z 2,26 mil. € na 1,36 mil. €), a to bez uvedenia akýchkoľvek konkrétnych dôvodov. Úpravou hodnôt jednotlivých položiek stúpne podľa Suchého Miesta odhad celkového výťažku na takmer 4,19 mil. €.

b) Pri zohľadnení odporovateľného úkonu – vyplatenia podielu na zisku spoločnosti Pfeiffer GmbH v sume 1 153 020 € by sa odhadovaný výťažok zvýšil na 5,34 mil. €.

c) Ak by sa odporovalo aj zmluve o pôžičke, prípadne aj záložnej zmluve s českým ZEPRIS-om (pozri bod 3.4), mohol by byť takmer celý výťažok použitý na uspokojenie nezabezpečených veriteľov, ktorí by tak mohli byť uspokojení v rozsahu 100 %, keďže výťažok výrazne prevyšuje výšku prihlásených pohľadávok.

d) Nadsadený bol podľa Suchého Miesta aj odhad nákladov konkurzu, keď viaceré z uvažovaných nákladov by vôbec neboli vynaložené (odmena dražobníka v sume takmer 100 000 €, nájomné vo výške 54 000 €, účtovné služby vo výške 72 000 € a niektoré ďalšie). Reálna suma nákladov je podľa Suchého Miesta približne 300 000 €, čo by opäť zvyšovalo čistý výnos pre veriteľov.

e) Postupom správcu, ktorý na podnet úpadcu poprel pohľadávku Suchého Miesta, došlo k odňatiu možnosti vykonávať práva spojené s pohľadávkou (najmä hlasovanie), ktorá by vzhľadom na svoju výšku zabezpečila Suchému Miestu účasť vo veriteľskom výbore a zabránila by schváleniu plánu.

f) Nebola vysvetlená existencia záväzku 600 000 € z titulu zmluvnej pokuty voči financujúcej banke. Ak by sa táto suma vymáhala voči konateľom podľa § 135a Obchodného zákonníka alebo ak by sa získala odporovaním, predstavovala by ďalšie plnenie do konkurznej podstaty v prospech veriteľov.

g) Vytvorením jedinej skupiny nezabezpečených veriteľov bolo Suché Miesto podľa svojho tvrdenia nedôvodne znevýhodnené a poškodené, keďže jeho pohľadávku nebolo možné zaradiť medzi ostatné dodávateľské alebo pracovnoprávne pohľadávky kvôli rozdielnym ekonomickým záujmom jeho a ostatných veriteľov.

h) Reštrukturalizačný plán je podľa Suchého Miesta nereálny, pretože na jednej strane hovorí, že kvôli kríze nemožno uspokojiť veriteľov v rozsahu viac než 5 %, ale na druhej strane predpokladá nárast dodávok na 6,1 mil. € v najbližších šiestich rokoch.

Súčasťou podania bolo memorandum spoločnosti Deloitte Audit s. r. o., ktorého predmetom bola analýza niektorých ekonomických ukazovateľov slovenského ZEPRIS-u

(likvidita, rentabilita, zadlženosť, činnosť, platobná schopnosť), ako aj rizík týkajúcich sa jeho schopnosti pokračovať v činnosti. Závery memoranda v podstate potvrdzovali niektoré tvrdenia Suchého Miesta uvedené v podnete.

4.6 Okresný súd uznesením sp. zn. 2 R 4/2011 z 13. decembra 2011 plán zamietol. V jeho odôvodnení po takmer doslovnej citácii podnetu Suchého Miesta uviedol len toto: *«Súd sa stotožňuje s podaným podnetom na zamietnutie plánu... Vychádzajúc z ust. § 154 ods. 1 písm. d) ZKR [zákon č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „konkurzný zákon“) v znení účinnom pred 31. decembrom 2011, pozn.] má súd za to, že plán je v podstatnom rozpore so spoločným záujmom veriteľov, nakoľko reštrukturalizačný plán, ktorý predložil dlžník súdu na potvrdenie poskytuje veriteľom významne nižšiu mieru uspokojenia, ako by dosiahli v konkurze. Na druhej strane je potrebné uviesť, že nakoľko boli podstatným spôsobom porušené ustanovenia zákona ZKR o pláne tak, ako to bolo uvedené v predmetnom podnete veriteľa SUCHÉ MIESTO s. r. o. je nepochybné, že daná skutočnosť má za následok nepriaznivý vplyv na tohto veriteľa ako účastníka plánu, a to z dôvodu, že v zmysle ustanovenia § 154 ods. 1 písm. b) ZKR plán poskytuje osobitné výhody len niektorému účastníkovi plánu. S poukazom na uvedené možno vysloviť záver, že týmto konaním dlžníka boli nedôvodne zvýhodnení zabezpečení veritelia, čo je podľa § 6 ZKR neprípustné.»*

4.7 Proti tomuto uzneseniu okresného súdu podal slovenský ZEPRIS ako predkladateľ reštrukturalizačného plánu odvolanie, v ktorom navrhol jeho zmenu v zmysle potvrdenia reštrukturalizačného plánu, a to z týchto dôvodov:

a) Uznesenie okresného súdu je predovšetkým nepreskúmateľné, pretože okresný súd v odôvodnení len odcitoval obsah podnetu Suchého Miesta a konštatoval, že sa s ním v plnom rozsahu stotožňuje. Navyše je jeho rozhodnutie jednostranné, pretože rozhodol bez vyžiadania si stanoviska úpadcu, správcu alebo veriteľského výboru k podnetu.

b) Boli splnené všetky podmienky na prijatie plánu podľa § 148 konkurzného zákona, keď za schválenie plánu hlasovalo 100 % hlasov počítaných podľa sumy zistených pohľadávok prítomných hlasujúcich veriteľov (čo je 92,1 % všetkých hlasov oprávnených hlasovať). To podľa úpadcu vylučuje, aby bol takýto plán v rozpore so spoločným záujmom veriteľom.

c) Úpadca považoval za nereálne dosiahnuť v konkurze výtťažok v hodnote účtovnej hodnoty majetku. Poukázal na znalecké posudky, resp. odborné vyjadrenia znaleckej organizácie, z ktorých vyplýva, že sumy, na ktoré sú v reštrukturalizačnom pláne ocenené napr. položky dlhodobný hnutelný majetok a pohľadávky, približne zodpovedajú oceneniu touto znaleckou organizáciou. Úpadca taktiež oslovil tri subjekty s ponukou na odkúpenie svojich pohľadávok, no ani jeden z nich mu neponúkol nižšiu sumu, než na ktorú sú pohľadávky ocenené v pláne. Pritom každý účastník plánu (aj Suché Miesto) mohol požiadať o poskytnutie podrobnejších informácií, no nikto tak neurobil. Preto je nesprávny záver, že plán nedostatočne vysvetľuje ohodnotenie majetku na úrovni nižšej než jeho účtovná hodnota. Naopak, okresný súd nevysvetlil, prečo sa stotožnil s tvrdením Suchého Miesta, keď sám má vedomosť, že predaj majetku v konkurze za účtovnú cenu je nereálny. Zníženie hodnoty rozpracovanej výroby je odôvodnené tým, že pri vyhlásení konkurzu by jej cenu znižovali uplatnené sankcie zo strany zmluvných partnerov.

d) Odhad nákladov vychádzal z trvania konkurzu počas 36 mesiacov, čo vzhľadom na porovnateľné prípady nie je nereálne. Jednotlivé položky v sebe obsahujú aj daň z pridanej hodnoty, ktorú si správca nemôže odpočítať. Následne úpadca vysvetlil jednotlivé sporné položky: položka odstupné okrem odstupného zohľadňuje aj jednomesačnú mzdu vrátane odvodov, ako aj rezervy na ďalšie plnenia; odmena dražobníka je odôvodnená tým, že predaj majetku dražbou zabezpečuje podľa skúseností vyšší výnos; za odôvodnené považoval úpadca aj vyčíslené náklady na nájomné, energie, ekonomické a účtovné služby (ktoré, ak by boli zabezpečované zamestnancami úpadcu, a nie externe, by si vyžadovali aj platenie nájomného za priestory, kde by títo pracovali), poisťné a náklady na archiváciu. Dlužník poukázal aj na uznesenie krajského súdu v inej veci (č. k. 2 CoKR 74/2010-498), z ktorého vyplýva právny názor, že pri rozhodovaní o reštrukturalizačnom pláne súd nemôže preskúmať výtťažnosť majetku a odôvodnenosť nákladov. Ďalšie zníženie výnosu konkurzu by bolo spôsobené pohľadávkami proti podstate v sume približne 420 000 €, ktoré Suché Miesto ani okresný súd nezohľadnili.

e) Kým v navrhovanom pláne sa pohľadávky veriteľov majú uspokojiť do 30 dní od skončenia reštrukturalizácie, v konkurze by sa uspokojenie oddialilo aspoň o 12 mesiacov. Navyše by boli pohľadávky prihlásené v novej výške, prihlasovaním by veriteľom vznikli nové náklady a pohľadávky by bolo treba opätovne preskúmať správcom. Tento časový

aspekt mal okresný súd podľa úpadcu tiež vziať do úvahy pri posúdení spoločného záujmu veriteľov.

f) Vyplatenie zisku jedinému spoločníkovi, spoločnosti Pfeiffer GmbH, nemožno považovať za odporovateľný úkon, pretože o ňom bolo rozhodnuté už 25. novembra 2010, pričom pri prijatí tohto rozhodnutia boli dodržané obmedzenia § 179 ods. 3 a 4 Obchodného zákonníka. Predpokladom odporovateľnosti nie je spriaznenosť účastníkov daného úkonu, ale aj vedomosť beneficenta odporovateľného právneho úkonu o úmysle ukrátiť veriteľov. Keďže rozhodnutie o rozdelení zisku bolo prijaté osem mesiacov pred reštrukturalizáciou a za rešpektovania všetkých zákonných obmedzení, úpadca pri výplate nemal a nemohol mať záujem na ukrátení veriteľov. Podnety Suchého Miesta doručené správcovi ho pritom vyzývali na protizákonný postup, pretože odporovateľnosť v reštrukturalizácii neprichádza do úvahy. Z podobných dôvodov nie je odporovateľná ani zmluva o pôžičke a záložná zmluva uzavretá s českým ZEPRIS-om, čo úpadca odôvodnil už v skoršom vyjadrení (pozri bod 3.6), na ktoré okresný súd nijako nereagoval.

g) Pohľadávka Suchého Miesta bola popretá zo strany správcu, nie na podnet úpadcu. Popretie správcu odôvodnil odbornou starostlivosťou, keďže v danom čase sa viedlo konanie o zrušenie rozhodcovského rozsudku sp. zn. Rsp V-19/2008 a bolo možné dôvodne predpokladať jeho zrušenie. Okresný súd nemohol na základe toho konštatovať porušenie ústavných práv Suchého Miesta, keďže takáto právomoc patrí len ústavnému súdu.

h) Výčitka, že reštrukturalizačným plánom boli zvýhodnení zabezpečení veritelia a znevýhodnené Suché Miesto, nie je podľa úpadcu odôvodnená. Nebol dôvod zaradiť pohľadávku Suchého Miesta do osobitnej skupiny veriteľov a samo Suché Miesto zaradenie pohľadávky pri tvorbe plánu nerozporovalo. Úpadca opätovne poukázal na uznesenie č. k. 2 CoKR 74/2010-498, podľa ktorého veriteľovi z § 145 konkurzného zákona nevyplýva právo namietat proti vytvoreniu skupín, ale len žiadať o zaradenie svojej pohľadávky do inej skupiny. Vytvorením samostatnej skupiny pre Suché Miesto by došlo k jeho zvýhodneniu voči ostatným nezabezpečeným veriteľom.

i) Suché Miesto podľa úpadcu chybné interpretuje závery ekonomickej analýzy spoločnosti Deloitte Audit s. r. o., ktorá sama v závere obsahuje upozornenie, že pri jej vypracovaní nebolo komunikované s úpadcom a že vychádza len z údajov poskytnutých

Suchým Miestom. Tvrdené zníženie hodnoty majetku v reštrukturalizačnom posudku oproti poslednej účtovnej závierke súvisí s tým, že oproti účtovnej závierke do hodnoty majetku nebola zahrnutá hodnota strojov užívaných na základe lízingu.

j) V závere úpadca uviedol, že uznesenie okresného súdu o zamietnutí reštrukturalizačného plánu je vecne nesprávne, nie je odôvodnené žiadnymi argumentami a nie je z neho jasné, akými úvahami sa okresný súd spravoval. Okresný súd nepožiadala o stanovisko veriteľský výbor ani predkladateľa plánu, nerešpektoval demokraticky (väčšinovo) vyjadrený súhlas 100 % hlasov ostatných zúčastnených veriteľov, čím neodôvodnene zvýhodnil spoločnosť Suché Miesto.

4.8 Okresný súd nedoručil odvolanie slovenského ZEPRIS-u na vyjadrenie žiadnemu inému účastníkovi, ale spolu so spisom ho priamo predložil krajskému súdu. Napriek tomu sa k nemu 25. januára 2012 bez vyzvania vyjadrilo Suché Miesto, ktoré k jednotlivým odvolacím dôvodom uviedlo toto:

a) Zamietnutie plánu okresným súdom bolo správne, pretože cieľom popretia pohľadávky Suché Miesto bolo zbaviť ho hlasovacích práv, ktoré by hlasovali proti plánu. K popretiu došlo napriek existencii právoplatného rozhodcovského rozsudku a napriek konštatovaniu krajského súdu v uznesení č. k. 1 Cob 226/2011-202, že dôvody na jeho zrušenie neexistujú.

b) Podľa Suchého Miesta reštrukturalizácia nenapĺňa svoj cieľ (vyššie uspokojenie ako v konkurze), pretože tento sa predpokladá len u zabezpečenej spriaznenej osoby, ktorá dostane 100 % svojej pohľadávky, ale pri nezabezpečených veriteľoch sa predpokladá uspokojenie len 5 %; pri takomto rozdiely je časový aspekt irelevantný. Stav predĺženia slovenského ZEPRIS-u bol vytvorený účelovo, za pomoci spriaznenej osoby, ktorej umelo (ihneď splatnou pohľadávkou, založením všetkého majetku) vytvoril pozíciu zabezpečeného veriteľa, a tým ukrátil ostatných nezabezpečených veriteľov.

c) K tvrdeniu úpadcu, že v reštrukturalizácii nemožno odporovať právnym úkonom, Suché Miesto uviedlo, že správca mohol pohľadávkou českého ZEPRIS-u a jej zabezpečenie poprieť podľa § 124 ods. 2 konkurzného zákona. Popretím čo do zabezpečenia by sa umožnilo vytvorenie jedinej skupiny zabezpečeného veriteľa UniCredit Leasing Slovakia a. s., a zvyšní veritelia (vrátane českého ZEPRIS-u) mohli byť uspokojovaní v spoločnej

skupine, kde by miera uspokojenia prihlásených pohľadávok mohla dosiahnuť (v závislosti od ohodnotenia majetku úpadcu) 74 až 100 %.

d) Podľa Suchého Miesta sa mala v konaní retroaktívne aplikovať úprava účinná od 1. januára 2012, podľa ktorej sa v reštrukturalizačnom posudku majú uvádzať aj odporovateľné právne úkony. V každom prípade sa táto úprava bude podľa Suchého Miesta aplikovať v prípade, ak bude plán právoplatne zamietnutý a ak bude vyhlásený konkurz.

e) K oceneniu jednotlivých zložiek majetku úpadcu Suché Miesto poukázalo na to, že napríklad ocenenie viacerých pohľadávok voči bonitným veriteľom (Bratislavská vodárenská spoločnosť, a. s., jej dcérska spoločnosť, SPP – distribúcia, a. s.) je o 20 až 50 % nižšie než ich nominálna hodnota, na čo vôbec nie je dôvod. Celkovo je podľa Suchého Miesta zavádzajúce, že pri oceňovaní majetku na účely reštrukturalizačného plánu úpadca vychádza z účtovných hodnôt (ktoré museli zodpovedať realite, pretože audítorská správa k jeho účtovnej závierke neobsahovala žiadnu výhradu voči oceneniu majetku v nej), ale pri kalkulácii výťažku konkurzu už vychádza z nižších hodnôt.

f) Suché Miesto ďalej zopakovalo svoje výhrady voči zaradeniu svojej pohľadávky priznanej exekučným titulom do rovnakej skupiny ako bežné prevádzkové pohľadávky. Nesúhlasilo s tvrdením úpadcu, že mohlo žiadať o preradenie do inej skupiny, keďže inou skupinou bola len skupina zabezpečených veriteľov UniCredit Leasing Slovakia a. s., a českého ZEPRIS-u.

g) Podľa Suchého Miesta je úlohou konkurzného súdu pri povoľovaní plánu skúmať aj ocenenie majetku dlžníka práve na účely posúdenia, či je reštrukturalizačný plán v spoločnom záujme veriteľov.

4.9 Slovenský ZEPRIS podal k uvedenému vyjadreniu Suchého Miesta repliku, v ktorej v podstate zopakoval svoje dovtedajšie stanoviská. Krajský súd v uznesení č. k. 1 Cob 226/2011-202 nekonštatoval, že dôvody na zrušenie rozhodcovského rozsudku neexistujú, lebo rozhodoval len o odklade jeho vykonateľnosti, a pohľadávka Suchého Miesta bola popretá zákonne a s odbornou starostlivosťou. Za plán hlasovalo v prepočte 92,1 % hlasov všetkých oprávnených veriteľov a takto schválený plán nemôže byť nevýhodný. Pôžička od českého ZEPRIS-u nebola účelovým konaním, lebo v danom čase šlo o jedinú možnosť financovania, keďže banky neboli ochotné financovať slovenský

ZEPRIS. Zabezpečenie záložným právom je v takýchto prípadoch bežná podnikateľská prax. Suché Miesto sa vo svojich podnetoch vždy domáhalo len odporovania, nie popretia tejto pohľadávky, čo nebolo prípustné a Suché Miesto opak ani nevysvetlilo. Uspokojenie v konkurze bude podľa úpadcu určite nižšie, pretože výťažok konkurzu po odpočítaní prednostných pohľadávok nebude postačovať ani na uspokojenie zabezpečených veriteľov. Nemožno „počítať s príjmom z prípadného odporovania pohľadávok, nakoľko by ich prípadné popretie zo strany správcu bolo zjavne neúspešné“. Hodnota pohľadávok bola stanovená odborným odhadom a ponukou troch nezávislých obchodníkov s pohľadávkami a nemôže byť spochybnené nepodloženým názorom Suchého Miesta. Táto spoločnosť v čase tvorby plánu nerozporovala svoje zaradenie do skupiny ani celkovú výšku uspokojenia. Výhrady Suchého Miesta k oceneniu majetku sú nesprávne, pretože je rozdiel medzi likvidačnou hodnotou podniku (pri speňažovaní jednotlivých aktív) a hodnotou prevádzkovaného podniku, ktorá je relevantná v prípade úspešnej reštrukturalizácie. Úlohou audítora nebolo zisťovať zhodu účtovného ocenenia s trhovou cenou, ale kontrola účtovných postupov.

5. Uznesením krajského súdu sp. zn. 4 CoKR 1/2012 zo 7. februára 2012 bolo napadnuté uznesenie okresného súdu sp. zn. 2 R 4/2011 z 13. decembra 2011 potvrdené. V jeho odôvodnení sa po rekapitulácii obsahu prvostupňového uznesenia, odvolania a ďalších podaní účastníkov uvádza doslova toto:

«Odvolací súd sa stotožnil s právnym názorom súdu prvého stupňa v tom, že plán je podľa § 154 ods. 1 písm. d/ ZKR (konkurzný zákon, pozn.) v podstatnom rozpore so spoločným záujmom veriteľov, nakoľko plán všeobecne poskytuje veriteľom nižšiu mieru upokojenia, ako by dosiahli v konkurze. Odvolací súd uvádza, že podstatou spoločného záujmu veriteľov, ktorý musí byť naplnený, aby plán mohol súd potvrdiť je skutočnosť, že plán poskytuje veriteľom vyššiu mieru uspokojenia, ako by dosiahli v konkurze. Uvedené musí platiť pre všetkých veriteľov bez rozdielu. Okrem toho podľa § 134 ZKR plán musí byť vypracovaný tak, aby zabezpečoval čo najvyššiu možnú mieru uspokojenia veriteľov pri zachovaní jeho reálnosti a udržateľnosti. Nepostačuje preto poskytnúť veriteľom podľa plánu iba vyššiu mieru uspokojenia, ako by dosiahli v konkurze, ale v zásade najvyššiu reálne udržateľnú možnú mieru uspokojenia veriteľov.

Odvolací súd dospel k záveru, že v rámci konkurzu možno predpokladať významne vyššiu mieru uspokojenia veriteľov ako predpokladá plán, najmä vzhľadom na skutočnosť, že podľa novej právnej úpravy (zákon č. 348/2011 Z. z.) účinnéj od 1. 1. 2012 spriaznený zabezpečený veriteľ, ktorý vystupoval v predmetnej reštrukturalizácii, bude mať v následnom konkurze, ktorý sa bude viesť vzhľadom na prechodné ustanovenia podľa novej právnej úpravy (§ 206a ZKR), podriadené postavenie (§ 95 ods. 3 ZKR v spojení s § 9 ZKR), čím sa zásadným spôsobom zvýši uspokojenie nezabezpečených veriteľov. Ide o zákonný následok, ktorý je v účinnosti od 1. 1. 2012, na ktorý odvolací súd v čase rozhodovania musí brať ohľad. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje najmä na postavenie veriteľa ZEPRIS... Česká republika, ktorý ako vyplýva zo spisu je osobou spriaznenou s dlžníkom a ktorý má byť podľa plánu uspokojený ako zabezpečený veriteľ v celom rozsahu na úkor ostatných nezabezpečených veriteľov. Obdobne plán predpokladal uspokojenie takéhoto veriteľa v konkurze na úkor nezabezpečených veriteľov. Okrem toho odvolací súd sa tiež stotožnil s názorom súdu prvého stupňa, že v rámci konkurzu možno predpokladať, že sa dosiahne vyšší výťažok ako predpokladá plán, najmä pokiaľ ide o výťažnosť pohľadávok. Odborné vyjadrenie, ktoré malo stanoviť hodnotu pohľadávok a ktoré predložil dlžník, odvolací súd nepovažuje za dôveryhodné, nakoľko znalecká organizácia klasifikuje niektoré pohľadávky ako čiastočne vymožiteľné aj v prípade takých subjektov, ktoré ešte nie sú v omeškani a ktoré sú voči nesporne bonitným subjektom. Obdobne pokiaľ ide o kalkulované náklady konkurzu odvolací súd považuje tieto náklady v sume 674.442,- EUR za nedôvodné, pričom v prípade paušálnych nákladov nepovažuje za dôvodné, aby tieto boli tieto vyčíslené na celé obdobie konkurzu v tej istej sume. Obzvlášť v prípade nájmu na uskladnenie a stráženie strojného zariadenia, nie je dôvodné predpokladať, že takýto náklad bude správca vynakladať počas celého konkurzu, najmä pokiaľ úlohou správcu je majetok rýchlo speňažiť. Odvolací súd sa nestotožňuje ani s názorom dlžníka, že majetok v rámci konkurzu by mal byť speňažovaný dražbou. Zákon predpokladá viacero spôsobov speňaženia majetku, pričom je úlohou správcu vybrať najvhodnejší a najmenej nákladný spôsob speňaženia majetku, pričom v prípade dražby túto môže zorganizovať aj sám bez dodatočného vynaloženia nákladu na dražobnú spoločnosť. Odvolací súd tiež konštatuje, že predaj hnutelných vecí a pohľadávok dražbou v rámci konkurzu nie je obvyklý.

Pokiaľ ide o námietku dlžníka, že sa nestotožňuje so záverom súdu prvého stupňa, že zákon v žiadnom zo svojich ustanovení neukladá predkladateľovi plánu zdôvodniť, akým spôsobom bol kalkulovaný výťažok z predaja majetku v prípadnom konkurze, odvolací súd uvádza, že takáto náležitosť plánu vyplýva z § 135 ods. 3 ZKR, podľa ktorého opisná časť plánu musí obsahovať všetky ďalšie údaje potrebné pre účastníkov plánu tak, aby mohli s odbornou starostlivosťou hlasovať o prijatí plánu. Schopnosť účastníka plánu overiť si predpoklady stanovené v pláne predstavuje základný predpoklad, aby mohol predložený plán s odbornou starostlivosťou zhodnotiť a podľa toho posúdiť, či skutočne predstavuje preň lepšie uspokojenie ako prípadný konkurz, a podľa toho na schvaľovacej schôdzi o ňom hlasovať. V opačnom prípade súd ako aj účastníci plánu musia vychádzať zo zákonných pravidiel, na ktoré súd prvého stupňa poukázal, pokiaľ ide o spôsob stanovenia predpokladaného výťažku v konkurze podľa § 77 ods. 3 ZKR.

Pokiaľ ide o námietku dlžníka, že v rámci predpokladaného uspokojenia veriteľov v konkurze musia byť zohľadnené aj prednostné pohľadávky, ktoré vznikli počas reštrukturalizačného konania a ktorých výška predstavuje sumu 420.000,- EUR, v tejto súvislosti odvolací súd nie je spôsobilý uvedené posúdiť, najmä či ide o pohľadávky spriaznených veriteľov alebo bežných veriteľov z obchodného styku, nakoľko spisový materiál neobsahuje bližšie zdôvodnenie tak vysokých nákladov reštrukturalizácie. Z pohľadu výhodnosti uspokojenia veriteľov podľa plánu a v prípadnom konkurze však uvedená suma nie je relevantná. Aj v prípade oprávnenosti uvedených nákladov reštrukturalizácie možno predpokladať všeobecnú vyššiu mieru uspokojenia veriteľov, ako na základe plánu. Súd prvého stupňa sa však s uvedeným mal vysporiadať.

K námietke dlžníka, že plán musí byť hodnotený aj z časového hľadiska, kedy dôjde k uspokojeniu veriteľov, odvolací súd s uvedeným súhlasí, avšak z pohľadu výhodnosti uspokojenia veriteľov podľa plánu a v konkurze uvedené tiež nepovažuje za relevantné vzhľadom na veľmi nízku 5 % mieru uspokojenia nezabezpečených veriteľov podľa plánu, čo v súhrne predstavuje sumu 30.000,- EUR. Z hľadiska výhodnosti pre veriteľov, skoršie uspokojenie možno vyjadriť komerčným úrokom, ktorý by inak museli veritelia zaplatiť za požičanie týchto peňažných prostriedkov, avšak takáto výhoda pre nezabezpečených veriteľov spočívajúca v skoršom plnení vzhľadom na veľmi nízku mieru uspokojenia predpokladanú plánom je bagatel'ná.

Pokiaľ ide o samotné posúdenie hodnoty odporovateľných právnych úkonov v rámci plánu, odvolací súd konštatuje, že právo odporovať právnomu úkonu je majetkovým právom, ktoré tvorí konkurznú podstatu, pričom hodnota takéhoto práva predstavuje plnenie, ktorú možno dosiahnuť v prospech konkurznej podstaty. Porovnanie uspokojenia veriteľov podľa plánu s ich uspokojením v konkurze musí byť komplexné, pričom v pláne musia byť vždy zohľadnené aj prípadné odporovateľné právne úkony. Inak povedané uspokojenie veriteľov v rámci konkurzu musí byť vždy posúdené aj z hľadiska úspešného uplatnenia odporovacieho práva. V tejto súvislosti pokiaľ ide o samotný právny úkon, ktorým dlžník splnil pohľadávku spriazneného veriteľa v čase svojho úpadcu (zrejme „úpadku“, pozn.), resp. ak spôsobil úpadok dlžníka, takýto právny úkon s odkazom na § 59 ZKR môže napĺňať znaky skutkovej podstaty zvýhodňujúceho právneho úkonu, pričom v takom prípade zákon k odporovateľnosti nevyžaduje vedomosť druhej strany o úmysle dlžníka ukrátiť svojich veriteľov. Neobstojí preto vyjadrenie dlžníka, že predmetný právny úkon nie je odporovateľným právnym úkonom z dôvodu, že druhá strana nemala vedomosť o úmysle konajúcej osoby ukrátiť svojich veriteľov. Okrem toho v prípade, že by namietaný právny úkon bol posudzovaný iba ako ukracujúci právny úkon podľa § 60 ZKR v prípade spriaznených osôb platí vyvrátiteľná zákonná domnienka o úmysle dlžníka ukrátiť svojich veriteľov, ako aj o vedomosti druhej strany o takomto úmysle. Vzhľadom na tieto skutočnosti, obzvlášť pokiaľ niektorý z účastníkov reštrukturalizačného konania namieta prípadnú odporovateľnosť právnych úkonov, predkladateľ plánu sa musí podrobne vysporiadať v rámci plánu aj s takouto odporovateľnosťou, pričom v prípade, ak na takéto právne úkony v rámci kalkulovaného uspokojenia veriteľov v konkurze prihliadne, musí uvedené v pláne zdôvodniť tak, aby plán bol z tohto hľadiska preskúmateľný účastníkmi plánu, ako aj súdom v čase rozhodovania o jeho potvrdení alebo zamietnutí. So samotnou námietkou dlžníka, že správca nie je oprávnený v rámci reštrukturalizácie odporovať právnym úkonom sa odvolací súd stotožňuje, nakoľko správcovi takéto oprávnenie zákon nepriznáva. Tým však nie je dotknutá povinnosť predkladateľa plánu sa s uvedeným vysporiadať v rámci plánu, ako sa uvádza vyššie.

Pokiaľ ide o námietky týkajúce sa popretia pohľadávky veriteľa SUCHÉ MIESTO... odvolací súd konštatuje, že v prípade ak pohľadávka niektorého z rozhodujúcich veriteľov v rámci konania je popretá, čím sa takémuto veriteľovi odníme možnosť hlasovať o prijatí

plánu, obzvlášť pokiaľ súhlas takéhoto veriteľa by inak bol potrebný na prijatie plánu, konajúci súd v rámci rozhodovania o potvrdení plánu musí brať zvýšený ohľad na stanoviská a vyjadrenia takéhoto popretého veriteľa. V takomto prípade hlasovanie schvaľovacej schôdze nie je možné považovať za plne reprezentatívne, pričom takéto hlasovanie spravidla vyjadruje iba záujem veriteľov, ktorých pohľadávky neboli popreté, nie však spoločný záujem všetkých veriteľov. Naopak popretí veritelia nemajú právo hlasovať o prijatí plánu a tým vyjadriť, či s plánom súhlasia alebo nesúhlasia. V prípade nesúhlasu môžu koncentrovať v zásade svoje dôvody iba konajúcemu súdu. Odvolací súd sa v tejto súvislosti preto nestotožňuje s názorom dlžníka, že hlasovanie schvaľovacej schôdze bez ďalšieho vyjadruje spoločný záujem všetkých veriteľov. Naopak, zákon v § 154 ods. 1 písm. d/ ZKR vyžaduje, aby súd v rámci rozhodovania o potvrdení plánu posúdil, či plán nie je v podstatnom rozpore so spoločným záujmom veriteľov bez ohľadu na skutočnosť, že plán bol prijatý schvaľovacou schôdzou, pričom hlavnou úlohou súdu v danom prípade je brať ohľad na minoritných veriteľov, ktorí boli prehlasovaní väčšinovými veriteľmi, ako aj veriteľov, ktorí boli z rôznych dôvodov popretý (správne „popretí“, pozn.) správcom, čím sa im odňala možnosť hlasovať za alebo proti prijatiu plánu. Uvedené platí obzvlášť pokiaľ samotný plán potvrdený súdom zaväzuje aj veriteľov, ktorí hlasovali proti prijatiu plánu, ako aj veriteľov, ktorí z dôvodu popretia pohľadávky o prijatí plánu nehlasovali. V tejto súvislosti odvolací súd tiež poukazuje na skutočnosť, že v rámci skupiny č. 3, ktorá bola vytvorená v pláne pre nezabezpečených veriteľov, plán bol prijatý veriteľmi s celkovým súčtom pohľadávok 435.991,- EUR, pričom samotná správcom popretá pohľadávka veriteľa SUCHÉ MIESTO... predstavuje sumu 1.019.377,- EUR. Z uvedeného plynie, že správcom popretý veriteľ je v danej veci inak rozhodujúcim veriteľom medzi nezabezpečenými veriteľmi, pričom v prípade, že by mu boli priznané hlasovacie práva, jeho súhlas by bol základným predpokladom prijatia alebo neprijatia plánu schvaľovacou schôdzou.

Pokiaľ ide o námietku dlžníka, že tu neboli dôvody, aby súd prvého stupňa zamietol plán podľa § 154 ods. 1 písm. b/ ZKR z dôvodu, že plán poskytuje osobitné výhody niektorému účastníkovi plánu, odvolací súd konštatuje, že sa v tomto smere so súdom prvého stupňa čiastočne stotožňuje, pričom poskytnutej osobitnej výhody vidí v tom, že plán napriek všetkým vyššie uvedeným skutočnostiam predpokladá uspokojenie zabezpečeného veriteľa ZEPRIS... Česká republika v celom rozsahu bez podrobného zohľadnenia tvrdenej

odporovateľnosti záložného práva. Okrem toho vzhľadom na novú právnu úpravu účinnú od 01. 01. 2012 zvýhodnenie takéhoto veriteľa vyplýva v danom čase aj z platnej a účinnej právnej úpravy.

Na takto zistenom skutkovom a právnom základe, preto odvolací súd konštatuje, že predložený plán je v rozpore so spoločným záujmom veriteľov a poskytuje osobitné výhody niektorému účastníkovi plánu, pričom v tomto rozsahu sa stotožnil so súdom prvého stupňa a považuje ho za vecne správne a preto odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa v celom rozsahu potvrdzuje.»

Toto uznesenie bolo zverejnené v Obchodnom vestníku 27. februára 2012 a účinky jeho doručenia (§ 199 konkurzného zákona) tak nastali 28. februára 2012.

6. Už 29. februára 2012 okresný súd uznesením č. k. 2 R 4/2011-512 zastavil reštrukturalizačné konanie, vyhlásil na slovenský ZEPRIS konkurz a za správcu ustanovil [REDAKOVANÉ]. Suché Miesto si svoju pohľadávku priznanú rozhodcovským rozsudkom sp. zn. Rsp V-19/2008 prihlásilo aj do konkurzu, v ktorom však bola popretá tak správcom, ako aj českým ZEPRIS-om a ďalším veriteľom čo do dôvodu a výšky v podstate preto, že ju úpadca neeviduje v účtovníctve, neuznáva ju a o zrušenie rozhodcovského rozsudku prebieha neukončené konanie. Okresný súd však uznesením zo 6. júna 2012 Suchému Miestu priznal hlasovacie práva v konkurznom konaní v celom rozsahu prihlásenej pohľadávky a zároveň Suché Miesto 14. júna 2012 podalo žalobu o určenie jej pravosti a poradia. Správca [REDAKOVANÉ] však napriek tomu Suchému Miestu na prvej schôdzi veriteľov 8. júna 2012, na ktorej došlo okrem iného na návrh BDR k výmene správcu, neumožnil hlasovať z dôvodu, že uznesenie okresného súdu považoval za nezákonné, keďže o priznaní hlasovacích práv mohol okresný súd rozhodovať iba vtedy, keby bol pohľadávku poprel iný veriteľ, nie keď ju poprel aj správca. Kvôli tomuto konaniu okresný súd na podnet Suchého Miesta ďalším uznesením z 15. júna 2012 odvolal [REDAKOVANÉ] z funkcie správcu a zrušil uznesenia schôdze veriteľov z 8. júna 2012 o voľbe veriteľského výboru a o výmene nového správcu. Uznesenia okresného súdu zo 6. a 15. júna 2012 napadli traja veritelia (medzi nimi aj BDR) sťažnosťou ústavnému súdu, ktorý ju však uznesením č. k. III. ÚS 333/2012-22 z 1. augusta 2012 odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Na následnej schôdzi veriteľov pod vedením okresného súdu konanej 13. júla 2012 došlo k ustanoveniu nového správcu, ako aj voľbe nového veriteľského výboru, ktorého členom sa stalo aj Suché Miesto. V tomto stave sa konanie nachádza dodnes - vzhľadom na uznesenie ústavného súdu č. k. II. ÚS 273/2012-19 z 11. júla 2012, ktorým ústavný súd okrem iného odložil vykonateľnosť uznesenia o vyhlásení konkurzu.

II.

Sťažnosť, vyjadrenia účastníkov a dotknutých osôb

7. Proti uzneseniu krajského súdu sp. zn. 4 CoKR 1/2012 zo 7. februára 2012, ako aj proti naň nadväzujúcemu uzneseniu okresného súdu č. k. 2 R 4/2011-512 z 29. februára 2012 smeruje sťažnosť sťažovateľov, ktorí namietajú porušenie základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na rovnosť účastníkov konania zaručeného v čl. 47 ods. 2 ústavy a práva na spravodlivý súdny proces zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“).

7.1 Sťažovatelia predovšetkým namietajú, že krajský súd na vec použil ustanovenia konkurzného zákona účinného od 1. januára 2012, hoci okresný súd vzhľadom na dátum svojho rozhodovania (13. decembra 2011) tieto ustanovenia použiť nemohol, keďže neboli účinné. Krajský súd tak potvrdil uznesenie okresného súdu a s jeho závermi sa stotožnil, hoci dôvody, na ktorých mohol okresný súd založiť svoje uznesenie, museli byť odlišné od dôvodov, na ktorých svoje uznesenie založil krajský súd. Navyše, podľa sťažovateľov je arbitrárny výklad krajského súdu, ktorý pri posudzovaní reštrukturalizačného plánu v reštrukturalizácii spravujúcej sa zákonom účinným pred 1. januárom 2012 porovnával uspokojenie veriteľov s prípadným konkurzom podľa predpisov účinných od 1. januára 2012. To isté sa týka aj právneho názoru, podľa ktorého sa v novom konkurznom konaní (v dôsledku úpravy účinnej od 1. januára 2012) nemá prihliadať na zabezpečenie pohľadávky českého ZEPRIS-u. Takýto arbitrárny a ústavne nekonformný výklad porušuje podľa sťažovateľov ich základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj ich právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

7.2 Sťažovatelia ďalej tvrdia, že spoločný záujem veriteľov sa prejavuje ich konaním počas procesu reštrukturalizácie, osobitne hlasovaním na schôdzi veriteľov. V prerokovanej veci Suché Miesto až do podania podnetu okresnému súdu na zamietnutie plánu nikdy nenamietalo proti obsahu reštrukturalizačného plánu ani nežiadalo o jeho bližšie vysvetlenie. Naopak, reštrukturalizačný plán bol schválený 92,1 % hlasov všetkých veriteľov oprávnených hlasovať. Napadnuté uznesenie krajského súdu sa tak sústreďuje výlučne na záujem individuálneho veriteľa – Suchého Miesta a jeho záujmy uprednostnil pred záujmami ostatných veriteľov, teda aj sťažovateľov. O zamietnutí plánu navyše rozhodol bez stanoviska veriteľského výboru, ktorý ich reprezentoval. Takéto zvýhodnenie jedného veriteľa považujú sťažovatelia za porušenie práva na rovnaké postavenie všetkých účastníkov. S odkazom na právne názory vyslovené ústavným súdom v náleze sp. zn. I. ÚS 200/2011 sťažovatelia tvrdia, že súd nemôže rozhodnúť o spoločnom záujme veriteľov v rozpore s ich vôľou vyjadrenou hlasovaním. Uznesenie krajského súdu tak podľa nich porušuje ich ústavné právo na rovnosť účastníkov konania zaručené v čl. 47 ods. 3 ústavy.

7.3 Za svojvoľný považujú sťažovatelia ďalej postup krajského súdu, ktorý nerešpektoval záver odborného vyjadrenia a trhových ponúk na odkupnú cenu pohľadávok úpadcu a v rozpore s nimi dospel k záveru, že výťažok z ich speňaženia v konkurze by bol vyšší. Krajský súd sa pri posudzovaní hodnoty pohľadávok sústredil len na jeden faktor, a to bonitu príslušného dlžníka. Navyše nevysvetlil, aký vplyv má údajne nesprávne určená hodnota pohľadávok na mieru uspokojenia veriteľov v konkurze. Nepreskúmateľné a arbitrárne uznesenie podľa sťažovateľov zasahuje do ich práv zaručených v čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

7.4 Podobne nie je v uznesení vysvetlené, ako by sa súdom predpokladané „skutočné“ náklady konkurzu prejavili v zmene miery uspokojenia veriteľov oproti uspokojeniu predpokladanému reštrukturalizačným plánom, čo robí uznesenie krajského súdu „*nepreskúmateľné a preto právne nesúladné*“.

7.5 Suma pripadajúca na uspokojenie veriteľov je podľa reštrukturalizačného plánu 89 375,25 €, teda o 274 % vyššia než v uznesení (nesprávne) uvádza krajský súd (30 000 €).

7.6 Argumentácia krajského súdu vo veci odporovateľnosti rozdelenia zisku nereflektuje argumenty úpadcu vo vyjadrení z 5. októbra 2011, ktorý tvrdil, že nemal v úmysle ukrátiť svojich veriteľov. Krajský súd túto obranu podľa sťažovateľov interpretuje tak, že český ZEPRIS nemal mať vedomosť o úmysle úpadcu, obranou úpadcu je však samotná neexistencia úmyslu. Tým krajský súd nereaguje na žiadne argumenty úpadcu. Rovnako podľa sťažovateľov nie je zrejmé, prečo by úpadca, ktorý svoje stanovisko predložil už v októbri a je založené v spise, kde sa s ním každý mohol oboznámiť, mal svoje stanovisko opätovne uvádzať v reštrukturalizačnom pláne.

7.7 Krajský súd sa ďalej nijako nevyrovnal s argumentmi úpadcu v odvolaní smerujúcimi proti záveru o tom, že zriadenie záložného práva na majetok úpadcu v prospech českého ZEPRIS-u je odporovateľným právnym úkonom.

7.8 Na základe uvedených argumentov sťažovateľa navrhli, aby ústavný súd vydal tento nález:

„1. Základné právo Sťažovateľa 1, 2 a 3 (t. j. českého ZEPRIS-u, BDR a [REDAKOVANÉ], pozn.) na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy... a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru... v spojení so základným právom na rovnosť účastníkov podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy bolo uznesením Krajského súdu... sp. zn. 4CoKR1/2012 zo dňa 07. 02. 2012 v spojení s uznesením Okresného súdu... č. k. 2R/4/2011 zo dňa 29. 02. 2012 porušené.

2. Uznesenie Krajského súdu... sp. zn. 4CoKR1/2012 zo dňa 07. 02. 2012 a uznesenie Okresného súdu... č. k. 2R/4/2011 zo dňa 29. 02. 2012 sa zrušujú a vec sa vracia Krajskému súdu... na ďalšie konanie.

3. Krajský súd... je povinný uhradiť Sťažovateľovi 1, 2 a 3 všetky trovy konania...“

8. Na výzvu ústavného súdu sa k sťažnosti vyjadrili krajský súd i okresný súd, zastúpené svojimi predsedami.

8.1 Krajský súd vo svojom vyjadrení z 1. augusta 2012 rekapituloval priebeh konania a podstatné dôvody napadnutého uznesenia. K jednotlivým námietkam sťažovateľov krajský súd predložil stanovisko zákonného sudcu (predsedu senátu JUDr. Eugena Palášthyho), ktorý sa s nimi nestotožnil. K otázke aplikácie nesprávneho právneho predpisu krajský súd uviedol, že krajský súd len poukázal na novú právnu úpravu, ktorá vstúpila do účinnosti v čase jeho rozhodovania, no netvrdil, že podľa nej mal rozhodovať okresný súd. S otázkou spoločného záujmu veriteľov sa krajský súd podľa svojho vyjadrenia vyrovnal, keď uviedol, že spoločným záujmom je vyššia miera uspokojenia reštrukturalizačným plánom než v konkurze. Krajský súd pritom v uznesení podrobne odôvodnil, prečo v prerokúvanej veci konkurzné konanie poskytuje vyššiu mieru uspokojenia. Popretie pohľadávky Suchého Miesta považoval za účelové, no popretím sa Suchému Miestu odňali hlasovacie práva a vplyv na reštrukturalizačné konanie, v dôsledku čoho musel o ochranu jeho záujmu dbať práve súd. Právo a povinnosť rozhodovať o tom, čo je spoločný záujem veriteľov, vyplýva súdu priamo z ustanovenia § 153 ods. 1 a § 154 ods. 1 konkurzného zákona aj bez námietky veriteľa a nemožno ho stotožniť s väčšinovým hlasovaním na schvaľovacej schôdzi veriteľov o reštrukturalizačnom pláne. K námietke, že krajský súd nezohľadnil dôvody, prečo odborné vyjadrenie neurčilo vyššiu hodnotu pohľadávok úpadcu, krajský súd uviedol, že takéto dôvody v odbornom vyjadrení neboli uvedené, preto ich nemohol zohľadniť. Sumu 30 000 € na uspokojenie veriteľov podľa reštrukturalizačného plánu krajský súd v uznesení uviedol preto, lebo vyššia suma 89 375,29 € bola závislá od neistých výsledkov incidenčných konaní. Nakoniec k otázke úmyslu dlžníka pri posudzovaní odporovateľných úkonov krajský súd uviedol, že samotné odvolanie sa nezaoberalo existenciou úmyslu, ale vedomosťou druhej strany o takomto úmysle. Navyše, krajský súd v uznesení poukázal aj na to, že vyplatenie zisku českému ZEPRIS-u by sa dalo posúdiť aj ako zvýhodňujúci úkon, pri ktorom sa ukrajujúci úmysel nevyžaduje.

Z uvedených dôvodov krajský súd považoval sťažnosť sťažovateľov za zjavne neopodstatnenú.

8.2 Podstatou vyjadrenia okresného súdu z 3. augusta 2012 bolo stanovisko zákonnej (samo)sudkyne JUDr. Stanislavy Bezákovej, ktorá v podstate zotrvala na

dôvodoch zamietnutia plánu vyjadrených v odôvodnení uznesenia z 13. decembra 2011. Svoje závery považuje za dostatočne preukázané listinami a podaniami založenými v spise a za náležite odôvodnené. Uznesenie č. k. 2 R 4/2011-512 z 29. februára 2012 bolo zákonným dôsledkom zamietnutia reštrukturalizačného plánu (§ 154 konkurzného zákona), v dôsledku čoho ho nemožno považovať za svojvoľné.

9. Ústavnému súdu bolo doručené aj (nevyžiadané) podanie Suchého Miesta z 27. augusta 2012.

9.1 Suché Miesto predovšetkým oznámilo vstup do konania ako vedľajší účastník. Ústavný súd však uznesením č. k. II. ÚS 273/2012-64 jeho účasť v konaní nepripustil.

9.2 Suché Miesto sa vyjadrilo aj k jednotlivým námietkam sťažovateľov. Predovšetkým poukázalo na ustanovenie § 154 ods. 1 v spojení s § 167 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), podľa ktorých je pre súd rozhodujúci aj právny stav v čase vyhlásenia rozhodnutia, keďže krajský súd v prerokovanej veci rozhodoval 7. februára 2012, teda za účinnosti nového znenia konkurzného zákona. Podľa Suchého Miesta súdy ďalej vykonali ústavokonformný výklad pojmu „spoločný záujem veriteľov“, ich rozhodnutia sú podrobne odôvodnené, takže nie sú arbitrárne, a ústavnému súdu nepatrí v takýchto prípadoch zasahovať do skutkových či právnych záverov všeobecných súdov. Oprávnenie posudzovať, čo je v spoločnom záujme veriteľov, súdom jasne vyplýva z § 154 ods. 1 písm. b) konkurzného zákona, pričom musia brať ohľad najmä na veriteľov popretých pohľadávok, ktorí nemajú právo hlasovať. Suché Miesto taktiež počas konania viackrát poukazovalo na dôvody odporovateľnosti pôžičky poskytnutej českým ZEPRIS-om a zodpovedajúcim zabezpečením, ku ktorým sa úpadca vyjadroval len veľmi neurčito a nekonkrétne. Vzhľadom na to Suché Miesto navrhlo, aby ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľov ako zjavne neopodstatnené. V závere podania potom žiadalo, aby mu bola doručená kópia sťažnosti na podrobnejšie vyjadrenie.

9.3 Sťažovatelia v reakcii na tieto podania Suchého Miesta uviedli, že nesúhlasia s tým, aby mu boli doručované kópie podaní na vyjadrenie a aby bolo na jeho vyjadrenia

prihliadané, pretože mu nebolo priznané postavenie vedľajšieho účastníka. Opačný postup ústavného súdu by bol porušením čl. 2 ods. 2 ústavy.

III.

Právne úvahy ústavného súdu

10. Sťažovatelia v sťažnosti namietajú jedine porušenie svojich základných práv zaručených v čl. 46 ods. 1 a čiastočne aj v čl. 47 ods. 3 ústavy a tiež svojho práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru. Námietky sťažovateľov pritom v podstatných častiach nesmerujú proti porušeniu týchto práv postupom okresného súdu alebo krajského súdu pred vydaním napadnutých uznesení, ale v podstate proti obsahom (odôvodnením) oboch uznesení, ktoré sú podľa nich arbitrárne, resp. v ktorých oba súdy vykladajú konkurzný zákon v nesúlade s ústavou.

10.1 Na základe konštantnej judikatúry ústavného súdu k čl. 46 ods. 1 ústavy možno ustáliť, že obsahom práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je okrem práva na prístup k súdu (porov. II. ÚS 440/2011, II. 145/08) aj právo na meritórne rozhodnutie, ak sú splnené procesné podmienky (porov. II. ÚS 440/2011); súčasťou práva na meritórne rozhodnutie je aj právo na použitie správnej právnej normy ako základu rozhodovania a jej nearbitrárnu, teda svojvôľu nevykazujúcu interpretáciu (právo na „správny právny základ rozhodovania“), ako aj právo na riadne odôvodnenie, ktoré sa vyrovnáva so všetkými podstatnými argumentmi účastníka.

Právo na „správny právny základ rozhodovania“ podľa judikatúry ústavného súdu znamená právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa príslušnej právnej normy, ktorá má svoj základ v právnom poriadku Slovenskej republiky, ako aj na jej ústavokonformný výklad a aplikáciu (porov. už IV. ÚS 77/02; odvtedy stála judikatúra). V súvislosti s týmto právom však ústavný súd vo svojej konštantnej judikatúre zdôrazňuje, že nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Jeho úloha sa preto obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie podústavných (najmä zákonných a podzákonných) právnych noriem s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou

o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli svojvoľné (arbitrárne) alebo zjavne neodôvodnené. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (zhodne už I. ÚS 115/02).

Právo na riadne odôvodnenie zaručené čl. 46 ods. 1 ústavy treba v súlade s doslovným znením tohto článku interpretovať v prvom rade ako právo na odôvodnenie zodpovedajúce príslušným procesným predpisom (najmä § 157 ods. 2 a § 167 ods. 2 OSP v spojení s § 196 konkurzného zákona). Súd pritom nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového, ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, zodpovedá požiadavke riadneho odôvodnenia v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy. Odôvodnenie rozhodnutia súdu tak môže porušiť základné právo účastníka na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy vtedy, keď ignoruje jeho argumenty, ktoré sú pre posúdenie veci rozhodujúce. Z čl. 46 ods. 1 ústavy však nemožno vyvodiť právo na úspech vo veci a na stotožnenie sa súdu s argumentmi účastníka (porov. II. ÚS 4/94).

10.2 Judikatúra k čl. 47 ods. 3 ústavy nie je natoľko bohatá ako judikatúra k čl. 46 ods. 1 ústavy, možno z nej však vyvodiť, že právo na rovnosť účastníkov konania znamená rovnaké procesné podmienky a rovnaké procesné postavenie subjektov určitého konania, o ktorých právach sa rozhoduje (porov. IV. ÚS 35/02). Rovnosť účastníkov je zaručená, ak každá strana (každý účastník) má možnosť uplatňovať svoju „vec“ pred súdom za podmienok, ktoré ju voči druhej strane podstatne neznevýhodňujú (porov. III. ÚS 186/02). Pritom je podstatné, že citované ustanovenie zaručuje rovnosť účastníkov v tomto zmysle len v určitom konkrétnom konaní, nezaručuje však abstraktnú rovnosť všetkých účastníkov vo všetkých konaniach (podobne I. ÚS 59/97).

11. Ústavný súd vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru už uviedol, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07), preto zistenia ústavného súdu vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy sa vzťahujú aj na čl. 6 ods. 1 dohovoru.

12. Vychádzajúc z uvedených všeobecných východísk, ústavný súd preskúmal jednotlivé námietky sťažovateľov v ich ústavnej sťažnosti, ako sú zhrnuté v bodoch 7.1 až 7.7.

13. Prvú samostatnú kategóriu tvoria námietky uvedené v bodoch 7.6 a 7.7, ktorých podstatou je výčitka, že krajský súd nereagoval na argumenty úpadcu obsiahnuté v odvolaní proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 2 R 4/2011 z 13. decembra 2011.

13.1 Ako už bolo uvedené, obsahom práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru je predovšetkým právo na riadne, teda príslušným procesným predpisom zodpovedajúce odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré reaguje na podstatné argumenty účastníka – sťažovateľa. Ústavný súd však v tejto súvislosti pripomína svoju judikatúru, podľa ktorej možno sťažnosťou podľa čl. 127 ústavy namietat' zásadne len porušenie vlastného práva, nie práva iného (porov. II. ÚS 191/04, mutatis mutandis II. ÚS 47/97). Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia odpoveďou na podstatné argumenty svedčí ale tomu účastníkovi, ktorý tieto argumenty v konaní pred všeobecným súdom predniesol. Jedine tento účastník tak môže podľa čl. 46 ods. 1 ústavy namietat', že mu na ne nebola daná odpoveď a že tým došlo k porušeniu jeho základného práva uvedeného v tomto článku ústavy. Naopak, účastník súdneho konania v zásade nemôže namietat', že iný účastník nedostal odpoveď na svoje argumenty, pretože je vecou tohto iného účastníka, či dané odpovede bude považovať za dostačujúce alebo nie a či v nich bude vidieť porušenie svojho práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy alebo nie. Opačný postup by znamenal, že účastník, ktoré dané argumenty nepredniesol, sa bude v podstate domáhať

vyslovenia porušenia cudzieho práva, a to práva toho (iného) účastníka, ktorý ich predniesol.

13.2 V prerokúvanej veci uznesenie okresného súdu sp. zn. 2 R 4/2011 z 13. decembra 2011 napadol odvolaním jedine úpadca, ktorý bol predkladateľom plánu (porov. § 154 ods. 2 konkurzného zákona a bod 4.7). Konkurzný zákon totiž vychádza z koncepcie, že reštrukturalizácia je závislá od vôle alebo aspoň súhlasu samotného úpadcu, teda že je to úpadca, kto svojim veriteľom ponúka alternatívnu možnosť usporiadania svojich majetkových pomerov a vyrovnania pohľadávok veriteľov. Veritelia svojim hlasovaním za návrh len vyjadrujú súhlas s plánom dlžníka, podľa slovenského konkurzného zákona však (na rozdiel od niektorých zahraničných úprav) v princípe nemôžu dlžníkovi reštrukturalizáciu nanútiť. V dôsledku toho konkurzný zákon vkladá aj ďalší osud reštrukturalizačného plánu (po jeho schválení) hlavne do rúk navrhovateľa plánu, teda sprostredkovane aj dlžníka, ktorý jediný je oprávnený rozhodnúť, či ho bude presadzovať napriek zamietnutiu konkurzným súdom, alebo nie. Veritelia, ktorí s reštrukturalizačným plánom súhlasia, síce majú rovnaké ekonomické záujmy ako dlžník, ale zákon s týmito záujmami nespája automaticky aj rovnakú právnu pozíciu v reštrukturalizačnom konaní. Sťažovatelia neboli ani osobami oprávnenými podať odvolanie, pretože nie sú navrhovateľmi reštrukturalizačného plánu, ani neboli okresným súdom vyzvaní na podanie vyjadrenia k odvolaniu úpadcu, ani takéto vyjadrenie (na rozdiel od Suchého Miesta) nepodali z vlastnej iniciatívy. Predmetom sťažnosti sťažovateľov pritom nie je postup okresného súdu, ktorý im (ako účastníkom reštrukturalizačného konania – porov. § 119 ods. 1 konkurzného zákona) podané odvolanie úpadcu nedoručil na vyjadrenie, táto povinnosť súdu inak mohla vyplývať z ustanovenia § 209a OSP v spojení s § 196 konkurzného zákona, ani to, že nemali možnosť k podanému odvolaniu svoje stanovisko zaujať iným spôsobom. Za týchto okolností však podľa názoru ústavného súdu sťažovatelia nemôžu napádať uznesenie krajského súdu sp. zn. 4 CoKR 1/2012 zo 7. februára 2012 na tom základe, že nedostatočne reaguje na argumenty uvedené v odvolaní, pretože na takéto odvolanie neboli oprávnení a v ňom uplatnené argumenty nie sú ich argumentmi, v dôsledku čoho im ani nevzniklo právo, aby na ne krajský súd reagoval.

Ústavný súd sa preto nemohol zaoberať námietkami sťažovateľov uvedenými v bodoch 7.6 a 7.7 tohto odôvodnenia. Len na dôvažok treba pripomenúť, že sťažovateľ ■■■■■ sa nezúčastnil schvaľovacej schôdze veriteľov, v dôsledku čoho nemožno ani len uvažovať nad tým, že by mu vzniklo akékoľvek subjektívne právo vo vzťahu k schváleniu reštrukturalizačného plánu úpadcu.

13.3 V tejto súvislosti treba len pripomenúť, že situácia sťažovateľov je odlišná od veci riešenej v náleze sp. zn. I. ÚS 200/2011, ktorý sťažovatelia viackrát citovali na podporu svojej sťažnosti. V uvedenej veci totiž sťažnosť podal okrem iného aj veriteľ, ktorý so súhlasom dlžníka poveril správcu vypracovaním reštrukturalizačného posudku. Navyše, v danej veci námietky sťažovateľov – veriteľov nesmerovali proti nedostatočnému odôvodneniu napadnutého uznesenia súdu, ktorým bol zamietnutý reštrukturalizačný plán schválený okrem iného aj ich hlasmi, ale proti právnym záverom súdov týkajúcim sa pojmu spoločného záujmu veriteľov podľa § 154 ods. 1 písm. d) konkurzného zákona. Z uvedeného dôvodu nie je názor II. senátu vyslovený v predošlých bodoch v rozpore s právnym názorom vysloveným v citovanom náleze.

14. Vo vzťahu k zvyšným námietkam porušenia základného práva sťažovateľov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy bude II. senát ústavného súdu nateraz vychádzať z právneho názoru vyjadreného v bode 48 nálezu sp. zn. I. ÚS 200/2011, podľa ktorého sú veritelia, ktorí prihlásili svoje pohľadávky v súlade s konkurzným zákonom, t. j. účastníci reštrukturalizačného konania, nositeľmi práva na súdnu ochranu. II. senát totiž nepovažuje v okolnostiach prerokúvanej veci za hospodárne a opodstatnené vyvolávať v tejto otázke konanie o zjednotenie právnych názorov senátov ústavného súdu [zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)]. Napriek tomu však považuje II. senát za potrebné upozorniť na možnosť odlišnej interpretácie uvedenej otázky.

Podľa doslovného znenia čl. 46 ods. 1 ústavy toto ustanovenie zaručuje každému právo domáhať sa svojho práva pred príslušným orgánom. Predpokladom aplikácie uvedeného ustanovenia je tak aspoň (tvrdená a právnym poriadkom aspoň vo všeobecnej rovine priznaná) existencia určitého subjektívneho práva, ktorého ochrany sa niekto chce

domáhať. Z právnej úpravy reštrukturalizácie (pozri bod 13.2) však podľa názoru II. senátu ústavného súdu nemožno jednoznačne vyvodiť, že by zákonodarca priznával v danej fáze konania veriteľom dlžníka subjektívne právo na prípravu a schválenie reštrukturalizačného plánu. Ako už bolo uvedené, aktuálna konštrukcia konkurzného zákona vychádza v podstate z toho, že reštrukturalizačný plán je (v ekonomickom zmysle) „ponuka“ dlžníka (alebo s jeho súhlasom ponuka niektorých veriteľov) adresovaná (ostatným) veriteľom na určitú úpravu vzájomných práv a povinností vyplývajúcich z existujúcich záväzkových vzťahov medzi veriteľmi, dlžníkom a niektorými ďalšími osobami (komplexný rozbor právnej povahy reštrukturalizačného plánu tu nie je potrebný, možno v podrobnostiach odkázať na monografickú literatúru najmä nemeckého pôvodu, napr. Madaus, S. Der Insolvenzplan. Tübingen : Mohr Siebeck, 2011). Úloha veriteľov sa v podstate obmedzuje na súhlas či nesúhlas s predloženým návrhom. Ani vyslovenie súhlasu veriteľov (alebo jeho nahradenie súdom, pozri § 152 konkurzného zákona) však nemení nič na tejto povahe reštrukturalizačného plánu, čo potvrdzujú najmä skôr citované ustanovenia o úprave schvaľovania plánu – v prípade jeho zamietnutia súdom je to totiž opäť len a výlučne navrhovateľ plánu (teda spravidla dlžník, veriteľ len s jeho súhlasom), kto je oprávnený podať voči uzneseniu o zamietnutí odvolanie. Navyše, dlžník môže aj po schválení reštrukturalizačného plánu zmariť jeho účinky tým, že nepožiadá súd o jeho schválenie (§ 152 ods. 1 konkurzného zákona). To všetko podľa názoru II. senátu ústavného súdu spochybňujú existenciu subjektívneho práva veriteľa na potvrdenie plánu súdom, ktoré by tento veriteľ mohol v konaní podľa § 154 konkurzného zákona uplatňovať. Naopak, konkurzný zákon priznáva veriteľom výslovne len subjektívne práva na ochranu pred reštrukturalizačným plánom a v procese jeho tvorby a schvaľovania, ktoré môže veriteľ prípadne uplatňovať aj v konaní o potvrdení plánu súdom, a to napríklad vo forme podnetu na zamietnutie plánu. Tak či onak si táto otázka podľa názoru II. senátu bude v budúcnosti žiadať výraznejšiu pozornosť a vyhodnotenie v judikatúre ústavného súdu.

15. Za týchto okolností ústavný súd pristúpil k vyhodnoteniu prvej námietky sťažovateľov týkajúcej sa aplikácie neúčinného právneho predpisu.

15.1 Podľa ustanovenia § 206a ods. 1 konkurzného zákona sa konania začaté pred 1. januárom 2012 dokončia podľa doterajších predpisov. *A contrario* teda platí, že konanie

začaté od účinnosti zákona č. 348/2011 Z. z., teda od 1. januára 2012, sa budú spravovať ustanoveniami konkurzného zákona v znení účinnom od 1. januára 2012. Ústavný súd pritom už vo svojej judikatúre vyslovil, že pojem „konania začaté“ možno vykladať aj tak, že sa ním rozumie každé jednotlivé konanie začaté podľa konkurzného zákona, hoci aj súvisiace s iným konaním, ktoré sa začalo pred 1. januárom 2012 (porov. III. ÚS 572/2013). Podľa názoru ústavného súdu nemožno považovať za ústavne nekonformný ani arbitrárny právny názor krajského súdu, podľa ktorého sa aj na konkurzné konanie, ktoré bolo začaté po 31. decembri 2011 ako dôsledok zamietnutia reštrukturalizačného plánu (§ 154 ods. 3 konkurzného zákona) v reštrukturalizačnom konaní začatom pred 1. januárom 2012, použijú ustanovenia konkurzného zákona účinné od 1. januára 2012. Napriek svojej súvislosti sú totiž reštrukturalizačné konania, ktoré boli zastavené v dôsledku zamietnutia reštrukturalizačného plánu súdom, a následne začaté konkurzné konania samostatnými konaniami. Slovenské konkurzné právo je totiž vybudované na principiálnej oddelenosti reštrukturalizácie a konkurzu. To sa okrem oddelenej úpravy v samostatných častiach konkurzného zákona prejavuje napríklad tým, že z konkurzného konania nie je možný prechod do reštrukturalizačného konania, možný je iba prechod naopak, ktorý je nezvratný. V konkurznom konaní sa ďalej nezachovávajú účinky žiadnych úkonov z reštrukturalizačného konania (ustanovuje sa nový správca, nanovo sa prihlasujú pohľadávky, atď.).

To všetko podľa názoru ústavného súdu podporuje názor krajského súdu, že konkurzné konanie začaté v zmysle § 154 ods. 3 konkurzného zákona po zamietnutí plánu treba na účely § 206a ods. 1 konkurzného zákona považovať nie za konanie začaté pred 1. januárom 2012 (teda za súčasť predchádzajúceho reštrukturalizačného konania), ale za nové konanie, ktoré – pokiaľ bude začaté počnúc 1. januárom 2012 – sa bude spravovať ustanoveniami konkurzného zákona účinnými od 1. januára 2012. Keďže krajský súd vo veci rozhodoval 7. februára 2012, teda jednoznačne po 31. decembri 2011, a k začatiu konkurzného konania v zmysle § 154 ods. 3 konkurzného zákona mohlo dôjsť až po doručení (a právoplatnosti) jeho uznesenia, mohol krajský súd racionálne vychádzať z toho, že nové konkurzné konanie nebolo začaté pred 1. januárom 2012 a bude sa naň vzťahovať až úprava účinná od tohto dátumu.

15.2 V takomto konaní sa potom bude aplikovať aj ustanovenie § 95 ods. 3 konkurzného zákona, podľa ktorého sa pohľadávka, ktorá patrí alebo patrila veriteľovi, ktorý je alebo bol spriaznený s úpadcom, uspokojí ako podriadená pohľadávka, teda až z výťažku, ktorý zvýšil po uspokojení ostatných nezabezpečených veriteľov. Z textu odôvodnenia uznesenia krajského súdu (pozri bod 5) je zrejmé, že krajský súd neodkázal na toto ustanovenie, aby odôvodnil správnosť uznesenia okresného súdu, ktorý vo veci rozhodoval 13. decembra 2011 a logicky nemohol predpokladať, že konkurzné konanie nebude začaté pred 1. januárom 2012. Krajský súd len uviedol, že v čase jeho rozhodovania je právny stav taký, aký vyplýva z konkurzného zákona účinného od 1. januára 2012, a na tento stav je povinný prihliadať. Ako už bolo uvedené, tento záver (teda aplikácia právnej úpravy účinnej od 1. januára 2012 v konkurznom konaní začatom po zamietnutí reštrukturalizačného plánu úpadcu) ústavný súd nepovažuje za arbitrárny ani ústavne neudržateľný, pretože má svoj racionálny základ v doslovnom znení uvedeného ustanovenia. Samozrejme, možno uvažovať nad tým, či ustanovenie § 95 ods. 3 konkurzného zákona je v súlade s ústavnými normami, najmä s rovnakou ústavnou ochranou vlastníctva v zmysle čl. 20 ods. 1 ústavy. Citované ustanovenie totiž automaticky podriaďuje všetky pohľadávky, ktoré patria alebo patrili spriaznenej osobe, a to bez ohľadu na dôvod vzniku (bežný obchodný styk v. skrytá kapitalizácia), bez ohľadu na mieru prepojenia (spriaznenosť vzniká už pri 5 % podiele tej istej osoby na základnom imaní, pričom § 9 ods. 1 konkurzného zákona napríklad vôbec nerozlišuje medzi akcionármi hľadajúcimi len investičnú príležitosť a akcionármi, ktorí sa aktívne zúčastňujú na riadení spoločnosti), ako aj bez ohľadu na čas vzniku (počas existencie prepojenosti, pred ňou či po nej). Tieto otázky však principiálne nespochybňujú záver krajského súdu, že sa ustanovenie § 95 ods. 2 konkurzného zákona bude aplikovať v konkurznom konaní vyhlásenom na úpadcu po zamietnutí reštrukturalizačného plánu. Sťažovatelia [medzi nimi najmä český ZEPRIS, keďže on je spriaznený s úpadcom prostredníctvom toho istého jediného spoločníka, porov. § 9 ods. 1 písm. e) v spojení s ods. 3 konkurzného zákona] budú môcť tieto námietky uplatniť v prebiehajúcom konkurznom konaní, prípadne (v prípade popretia ich pohľadávok, pozri bod 6) v incidenčnom konaní, a to podľa potreby aj iniciovaním návrhu súdu podľa čl. 144 ods. 2 ústavy.

15.3 Na základe uvedených dôvodov nepovažuje ústavný súd za dôvodnú námietku sťažovateľov, že výklad krajského súdu, že sa na v konkurznom konaní voči úpadcovi má aplikovať konkurzný zákon v znení účinnom od 1. januára 2012, je ústavne neakceptovateľný.

16. Ďalšia skupina námietok sťažovateľov smeruje proti záveru okresného súdu a krajského súdu, podľa ktorého je reštrukturalizačný plán v rozpore so spoločným záujmom veriteľov. Pritom sa sťažovatelia odvolávajú na právne závery ústavného súdu vyslovené v náleze sp. zn. I. ÚS 200/2011, z ktorého má údajne vyplývať, že súd nemôže rozhodnúť o spoločnom záujme veriteľov v rozpore s ich vôľou vyjadrenou v hlasovaní.

16.1 Vzhľadom na argumentáciu sťažovateľov považuje ústavný súd za vhodné stručne zrekapitulovať predmet a obsah nálezu sp. zn. I. ÚS 200/2011. V danej veci ústavný súd rozhodoval o sťažnosti ôsmich veriteľov dlžníka, ktorí voči nemu mali nezabezpečené pohľadávky. Po povolení reštrukturalizácie správca poprel zabezpečovacie právo banky, ktorej pohľadávka tvorila 58 % celkovej sumy zistených pohľadávok. V dôsledku popretia banka nemala možnosť hlasovať o reštrukturalizačnom pláne, ktorý predpokladal 100 % uspokojenie jej pohľadávky, avšak v dlhšom časovom horizonte a za súčasného zániku ručenia a zabezpečovacích práv. Reštrukturalizačný súd potom reštrukturalizačný plán, ktorý bol inak riadne schválený (bez účasti banky) vo všetkých skupinách, zamietol pre rozpor so spoločným záujmom veriteľov, ktorý videl v tom, že mimo reštrukturalizácie by banka dosiahla 100 % uspokojenie svojej pohľadávky v omnoho kratšom čase než predpokladal plán, a tento „ústupok“ jej bol v podstate vnútený (nominálnou) menšinou veriteľov, ktorí tak zvýhodnili svoje postavenie na jej úkor. Ústavný súd vo výsledku považoval tento postup súdov za nespravodlivý pre menšinových veriteľov, pričom v odôvodnení uviedol (body 42 až 47, ich číslovanie je vynechané): „Pokiaľ krajský súd ako odvolací súd potvrdzuje uznesenie... o zamietnutí plánu, robí tak súc si vedomý dôsledkov, ktoré sú s takýmto rozhodnutím ex lege spojené... [Potom] je jeho úlohou vyvažovať aj potenciál ich uspokojenia v prípadnom konkurze, ktorý je ex lege dôsledkom právoplatného zamietnutia plánu. Pri zvažovaní potenciálneho uspokojenia veriteľov v konkurze... nemôže všeobecný súd izolovane prihliadať na záujem jediného veriteľa, a to ani vtedy, ak ide o veriteľa, u ktorého výška prihlásených a zistených pohľadávok z neho robí majoritného

veriteľa. Naopak, jeho povinnosťou je skúmať možnosť uspokojenia všetkých (aj minoritných) veriteľov v likvidačnom konkurze... V súdenom prípade sťažovateľov prijatý plán predpokladal 100 % uspokojenie pohľadávok banky v lehote v ňom určenej. ... za prijatie plánu hlasovali všetky skupiny veriteľov. Jedine banka prezentovala... stanovisko, že z dôvodu nezpracovania všetkých jej pripomienok do plánu by v žiadnom prípade nepodporila plán, ktorý ju diskriminuje vo vzťahu k ostatným veriteľom... Ako vyplýva zo záverov uznesenia krajského súdu, nesúhlas banky (s 58 % podielom na zistených pohľadávkach) je takou skutočnosťou, ktorá zapríčinila, že reštrukturalizačný plán je v podstatnom rozpore so spoločným záujmom veriteľov. Takýto záver krajského súdu však nemožno hodnotiť inak ako ústavne nesúladný... Krajský súd totiž pod zákonný všeobecný pojem spoločný záujem veriteľov subsumoval výlučne individuálny záujem jediného veriteľa – banky. Tým nespravodlivo zvýhodnil jedného veriteľa, ktorý mal byť aj podľa prijatého plánu uspokojený v celom rozsahu, a naopak, neposkytol spravodlivé riešenie úpadku dlžníka ostatným veriteľom, ktorí si prihlásili svoje pohľadávky (a tieto boli riadne zistené) a ktoré by v prípade konkurzu neboli uspokojené vôbec alebo v minimálnom rozsahu... Konkurzné a reštrukturalizačné právo nie je spotrebiteľským právom, kde by mal súd chrániť či obhajovať záujem slabšieho účastníka právneho vzťahu. Avšak, ak zmyslom a účelom reštrukturalizácie je kolektívne uspokojenie veriteľov a povinnosťou všetkých zúčastnených subjektov (vrátane súdov) je postupovať tak, aby sa dosiahla čo najvyššia miera uspokojenia ich pohľadávok, nemožno stotožňovať spoločný záujem veriteľov so záujmom jediného veriteľa (hoci zabezpečeného – i keď sporne), a to ani v prípade, že ide o banku úverujúcu podnikateľskú činnosť dlžníka...“

16.2 Už z citovaných pasáží je zrejmé, že podstata veci riešenej pod sp. zn. I. ÚS 200/2011 je odlišná, ba možno povedať presne opačná ako prípad sťažovateľov. V danom prípade reštrukturalizačný plán formálne predpokladal rovnaké uspokojenie všetkých veriteľov, súd ho však zamietol preto, že vyhlásenie konkurzu by pre jedného z nich (banku) bolo výhodnejšie. V tu prerokúvanej veci je však, naopak, zrejmé, že reštrukturalizačný plán nepredpokladá rovnaké uspokojenie všetkých veriteľov. Z jeho obsahu (bod 4.1) totiž vyplýva, že tento predpokladá 100 % uspokojenie len u jedného podstatného účastníka, a to českého ZEPRIS-u do výšky jeho zabezpečenej pohľadávky 1,5

mil. € [okrem toho má byť 100 % uspokojená len pohľadávka UniCredit Leasing Slovakia, a. s., v sume 374 € (!)]. Všetky ostatné pohľadávky nezabezpečených veriteľov majú byť uspokojené v rozsahu 5 %. Správca tak vytvoril pre zabezpečeného veriteľa (český ZEPRIS) osobitnú hlasovaciu skupinu, ktorá bude uspokojená dvadsaťnásobne viac než všetci ostatní veritelia. Krajský súd tak v prerokúvanej veci nepostupoval v rozpore, ale v súlade s právnym názorom ústavného súdu vyjadreným v náleze sp. zn. I. ÚS 200/2011. Zamietnutím plánu sa totiž otvorí (a otvorila) cesta konkurznému konaniu, v ktorom bude platiť ustanovenie § 95 ods. 3 konkurzného zákona a v ktorom tak – už len numericky – prípadne na nezabezpečených veriteľov omnoho vyššia suma, ktorá by podľa reštrukturalizačného plánu mala pripadnúť na uspokojenie pohľadávky spriazneného veriteľa – českého ZEPRIS-u.

16.3 Úprava konkurzného konania je výrazom snahy zákonodarcu zabezpečiť rovnosť vlastníckeho práva k pohľadávkam všetkých veriteľov insolventného dlžníka, ktorí všetci majú nárok na rovnaký zákonný obsah a ochranu ich pohľadávok (čl. 20 ods. 1 ústavy). Za normálnych okolností je totiž exekúcia ovládaná zásadou priority, teda „kto prv zexekvuje, má“. To by v prípade insolventného dlžníka znamenalo omnoho výhodnejšie postavenie tých veriteľov, ktorí by exekúciu pre svoje pohľadávky viedli ako prví. Snaha zákonodarcu zabezpečiť rovnakú ochranu všetkých pohľadávok veriteľov sa potom prejavuje vo vytvorení inštitútu kolektívneho uspokojovania – konkurzu. Takáto úprava si, samozrejme, vyžaduje sklbenie viacerých častí protichodných požiadaviek – jednak zachovanie účinkov aj súkromnoprávných úkonov zvyhodňujúcich postavenie jednotlivých veriteľov, čo vyplýva z požiadavky právnej istoty, na druhej strane však požiadavka vylúčiť z rovnakého uspokojenia nerovnaké pohľadávky, teda pohľadávky nespravodlivo zvyhodnené, resp. svojím obsahom odlišné od pohľadávok ostatných veriteľov. Na tento účel slúžia viaceré špecifické inštitúty konkurzného práva, akými sú napr. osobitné postavenie zabezpečených pohľadávok, existencia rozdielných podstát na účely speňažovania a uspokojovania, inštitút podriadených pohľadávok a odporovania niektorým úkonom dlžníka.

Práve vzhľadom na to, že účelom konkurzu je zabezpečiť principiálnu rovnosť všetkých pohľadávok toho istého druhu, nemôže si veriteľ nárokovať ústavnoprávnu

ochranu celých 100 % svojej pohľadávky voči úpadcovi. Pri uspokojovaní v konkurze je tak ako predmet vlastníckeho práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy ústavne chránenou hodnotou len tá časť pohľadávky, ktorá podľa výsledku konkurzu vôbec môže byť uspokojená. Inak povedané, aby sa zabezpečila rovnaká ústavná ochrana všetkých rovnorodých pohľadávok voči insolventnému dlžníkovi, musí každý veriteľ akceptovať „nedobytnosť“ časti svojej pohľadávky. Len tak totiž možno zabezpečiť rovnakú ochranu všetkých pohľadávok. Ústavne chránenou hodnotou tak v takomto prípade zostáva len časť pohľadávky v rozsahu tzv. konkurznej kvóty, teda percenta uspokojenia celej masy rovnorodých pohľadávok v konkurze. Táto časť (percento) pohľadávky veriteľa požíva potom plnú ústavnú ochranu; nevyožiteľnosť zvyšnej časti nie je vyvlastnením, resp. neposkytnutím ústavne zaručenej ochrany celej jeho pohľadávke, ale súčasťou vymedzenia „obsahu“ vlastníckeho práva k tejto pohľadávke v zmysle čl. 20 ods. 1 ústavy pre prípad insolventnosti dlžníka.

16.4 Takéto nastavenie konkurzu je podľa názoru ústavného súdu v súlade s čl. 20 ods. 1 ústavy a je, ako už bolo uvedené, výrazom snahy o zabezpečenie rovnakej ochrany vlastníckeho práva k pohľadávkam u všetkých veriteľov toho istého insolventného dlžníka. Podľa názoru ústavného súdu súčasná úprava konkurzu tento účel v podstate napĺňa a poskytuje veriteľom rovnakú ústavnú ochranu ich pohľadávok (v podobe zaručenia uspokojenia ich časti vo výške konkurznej kvóty). Voči takejto úprave potom treba porovnávať výnosnosť, resp. úroveň uspokojenia dosiahnuteľnú v reštrukturalizácii.

Požiadavka na rovnosť (rovnakú ochranu) vlastníckeho práva vyplývajúca z čl. 20 ods. 1 ústavy potom vylučuje, aby len na základe rozhodnutia ostatných veriteľov (s rovnorodými pohľadávkami, teda pohľadávkami s rovnakým obsahom a ochranou) došlo k zníženiu uspokojenia niektorého veriteľa v reštrukturalizácii v porovnaní s rozsahom uspokojenia, ktoré by dosiahol v konkurze. To by totiž znamenalo, že rovnorodé pohľadávky jednotlivých veriteľov nemajú rovnakú zákonnú ochranu, pretože jeden veriteľ by bol len na základe rozhodnutia ostatných veriteľov prinútený vzdať sa časti svojej ústavne chránenej vlastníckej pozície (časti pohľadávky v rozsahu konkurznej kvóty) v prospech ostatných veriteľov, teda na zvýšenie uspokojenia ich pohľadávok. Tento účel však nemôže opodstatniť taký závažný zásah do ústavne chránenej vlastníckej pozície (pohľadávky), pretože by sa vo výsledku prejavil v tom, že vlastnícke právo (pohľadávky)

ostatných veriteľov by dostalo lepšiu ochranu (dosiahli by vyššie uspokojenie) než vlastnícke právo (pohľadávka) prehlasovaných veriteľov.

16.5 Ustanovenia § 151 a nasl. konkurzného zákona pritom predpokladajú ingerenciu súdu do procesu schvaľovania reštrukturalizačného plánu a dávajú mu okrem iného právo nahradiť súhlas niektorej skupiny (§ 152, o ten tu však nejde), ale aj právo neschváliť plán z určitých dôvodov (§ 154). Z existencie oboch citovaných ustanovení pritom vyplýva, že ingerencia súdu sa predpokladá aj v tom prípade, že plán predtým schválil veriteľský výbor aj schvaľovacia schôdza veriteľov, a to požadovanými väčšinami (§ 148 konkurzného zákona). Už z toho samotného dôvodu nemôže obstať argumentácia sťažovateľov, podľa ktorej je spoločný záujem veriteľov vždy a za každých okolností vyjadrený väčšinovým hlasovaním. Ak by to tak bolo, bolo by ustanovenie § 154 ods. 1 písm. d) konkurzného zákona, ktorým zákonodarca oprávnil súd zamietnuť plán schválený požadovanými väčšinami pre podstatný rozpor so spoločným záujmom veriteľov, celkom zjavne zbytočné, pretože by ho súd (rozhodujúc o schválení plánu schváleného požadovanými väčšinami) nikdy nemohol použiť. Takáto interpretácia konkurzného zákona je však nezmyselná a nevyplýva ani z nálezu sp. zn. I. ÚS 200/2011 citovaného sťažovateľmi.

Konkurzný zákon totiž v § 148 a § 154 predpokladá tak schválenie požadovanými väčšinami veriteľov, ako aj to, aby plán nebol (okrem iného) v podstatnom rozpore so spoločným záujmom veriteľov (kedy by ho súd musel zamietnuť). Schválenie väčšinou tak nenahrádza druhú požiadavku a súd nie je len akýmsi registrátorom, ktorý len zaznamenáva a verifikuje hlasovanie jednotlivých skupín veriteľov. Úloha súdu je aktívna a každý účastník plánu – vrátane tých, ktorí boli na schvaľovacej schôdzi prehlasovaní – má právo na ochranu súdom pred dôsledkami plánu, ktorý je v podstatnom rozpore so spoločnými záujmami veriteľov [porov. v tomto smere už rozsudok amerického Najvyššieho súdu vo veci *Case proti Los Angeles Lumber Products Co., Ltd.*, 308 U. S. 106 (1939), s. 114].

V reštrukturalizačnom konaní podľa konkurzného zákona je táto úloha súdu o to podstatnejšia, že tento zákon nepriznáva pri schvaľovaní plánu žiadne hlasovacie práva tým veriteľom, ktorých pohľadávky boli popreté. Kým v konkurznom konaní im súd môže

uznesením predbežne priznať hlasovacie práva (§ 32 ods. 2 konkurzného zákona v znení účinnom od 1. januára 2012), v reštrukturalizačnom konaní mu takéto oprávnenie neprislúcha. Popretý veriteľ tak nemá žiadnu možnosť ovplyvňovať priebeh reštrukturalizačného konania inak než podnetmi súdu na vykonanie niektorých z opatrení dohľadu (§ 131) a vo vzťahu k plánu v podstate len podnetmi na zamietnutie plánu podľa § 154 konkurzného zákona. Reštrukturalizačné konanie je však svojou zákonnou úpravou mimoriadne náchylné na podvodné postupy sledujúce v podstate očistenie dlžníka na úkor všetkých, resp. aspoň niektorých veriteľov. Podľa § 108 ods. 1 konkurzného zákona totiž v podstate výber osoby správcu je pod výlučnou kontrolou dlžníka, ktorý ho poveruje vypracovaním posudku. Tohto správcu aj ustanoví do funkcie správcu po povolení reštrukturalizácie (§ 116 ods. 4 druhá veta konkurzného zákona) a tento správca aj rozhoduje o zistení a popretí pohľadávky (§ 124 ods. 1 a 2 konkurzného zákona), od ktorého sa odvíjajú hlasovacie práva (§ 146 ods. 5). Dlžník tak môže vhodným výberom správcu podstatným spôsobom ovplyvniť a prípadne aj kontrolovať celý reštrukturalizačný proces.

16.6 Už uvedené závery vyslovil vo svojom napadnutom uznesení aj odvolací súd. Tieto jeho závery sú v súlade so závermi ústavného súdu, ako boli vyložené, v dôsledku čoho napadnuté uznesenie v tejto časti (v otázke vymedzenia spoločného záujmu veriteľov a jeho aplikácie na prerokúvanú vec) nemožno v žiadnom prípade považovať za ústavne neakceptovateľné alebo neudržateľné. Okresný súd a krajský súd opodstatnene zasiahli nielen na ochranu jedného z veriteľov, ktorého (rozhodcovským rozsudkom priznaná) pohľadávka bola popretá z nejasných dôvodov, ale (ako bude vysvetlené ďalej) aj na ochranu ostatných nezabezpečených veriteľov. Z rovnakého dôvodu nemožno považovať za dôvodnú ani námietku sťažovateľov o porušení rovnosti účastníkov podľa čl. 47 ods. 3 ústavy. Citované ustanovenie ústavy totiž zaručuje len procedurálnu rovnosť v určitom konaní, nie „rovnosť“ v zmysle rovnakého, či dokonca želaného výsledku pre každého účastníka takéhoto konania.

17. V ďalších častiach sťažnosti sťažovatelia v podstate polemizujú s jednotlivými skutkovými, resp. právnymi závermi odvolacieho súdu, na základe ktorých tento ustálil, že reštrukturalizačný plán je v podstate rozpore so spoločným záujmom veriteľov. V tomto smere považuje ústavný súd za potrebné uviesť, že odvolací súd k tomuto výsledku dospel

na základe viacerých čiastkových záverov. Pre ústavnú udržateľnosť jeho uznesenia tak ale postačí, ak je ústavne udržateľný aspoň jeden z nich, ktorý by obstál aj samostatne. Ak totiž existuje aspoň jeden takýto dôvod, resp. je aspoň jeden takýto dôvod uvedený v napadnutom uznesení, je toto uznesenie odvolacieho súdu logické a vo výsledku ústavne udržateľné. Nie je úlohou ústavného súdu „slediť“ po každej chybičke, ktorej sa teoreticky mohol odvolací súd vo svojom uznesení dopustiť. Ústavná neakceptovateľnosť alebo neudržateľnosť záverov všeobecného súdu v odôvodnení jeho rozhodnutia totiž musí byť neprerušene kauzálna vo vzťahu k jeho výroku, resp. takáto kauzalita aspoň nemôže byť celkom zjavne vylúčená. Zjednodušene povedané, ak obstojí jeden dôvod, na ktorom všeobecný súd založil svoje rozhodnutie, a tento dôvod by ako taký postačoval na dostatočné odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, potom ďalšie dôvody (aj keby boli nesprávne) nemôžu rozhodnutiu súdu „škodiť“.

17.1 Za najvýznamnejšiu námietku, ktorá je aj vzhľadom na sumu, o ktorú pri nej ide, ústavný súd považuje polemiku sťažovateľov so závermi krajského súdu o odporovateľnosti úkonov (zriadenia záložného práva v prospech českého ZEPRIS-u a vyplatenia podielu na zisku jedinému spoločníkovi). Reštrukturalizačný správca (pozri bod 3.6) v podstate dospel k záveru, že pohľadávka českého ZEPRIS-u z titulu zmluvy o pôžičke je právne bezchybná, resp. že nie je daný žiaden dôvod na jej popretie a že samotnému vyplateniu podielu na zisku jedinému spoločníkovi v reštrukturalizácii nemožno odporovať. Slovenský ZEPRIS v odvolaní poukazoval na to, že pri týchto úkonoch absentoval úmysel ukrátiť veriteľov. Suché Miesto vo vyjadrení zasa zotrvalo na tom, že pohľadávka a zabezpečenie českého ZEPRIS-u sú odporovateľnými úkonmi. Krajský súd v napadnutom uznesení v podstate uzavrel, že tieto úkony možno považovať za zvýhodňujúce úkony v zmysle § 59 konkurzného zákona, pri ktorých sa nevyžaduje ukracujúci úmysel dlžníka, a aj v prípade ukracujúcich úkonov podľa § 60 konkurzného zákona by platila vyvratiteľná domnienka ukracujúceho úmyslu v prípade spriaznených osôb.

Ústavný súd tieto závery krajského súdu nepovažuje za ústavne nesúladne ani neudržateľné. Ide totiž v prvom rade o otázku výkladu konkurzného zákona, ktorá – ako už ústavný súd uviedol – je doménou všeobecných súdov. Názor krajského súdu má pritom

celkom zreteľnú oporu v ustanovení § 59 konkurzného zákona. Podľa odseku 1 tohto paragrafu možno totiž odporovať právnym úkonom, ktorými dlžník (1) úplne alebo čiastočne splnil peňažnú pohľadávku splatnú až vyhlásením konkurzu, (2) zabezpečil svoj záväzok neskôr ako vznikol, (3) dohodol úpravu alebo nahradenie záväzku alebo (4) inak nedovôdne zvýhodnil svojho veriteľa oproti iným veriteľom. Podľa odseku 3 tohto paragrafu je predpokladom odporovania urobenie právneho úkonu počas úpadku, resp. jeho kauzalita pre úpadok, to sa však predpokladá pri úkone v prospech spriaznenej osoby.

V prerokovanej veci dlžník v jeden deň uzavrel zmluvu o pôžičke so svojou spriaznenou osobou (českým ZEPRIS-om, s ktorým má toho istého jediného spoločníka, čo zakladá spriaznenosť minimálne podľa § 9 ods. 3 konkurzného zákona), ktorú zabezpečil obsiahlym záložným právom na celý svoj majetok. Následne na druhý deň bol schopný vyplatiť svojmu spoločníkovi podiel na zisku v sume len o niečo nižšej než prijatá suma pôžičky. Minimálne v prípade záložného práva ide celkom zjavne o zvýhodňujúci úkon, pretože (ako vyplýva aj z reštrukturalizačného plánu) týmto záložným právom sa mu zabezpečilo výrazne vyššie uspokojenie jeho pohľadávok než ostatným veriteľom, ktorí neboli takto zabezpečení, medzi nimi aj pohľadávky Suchého Miesta. Zároveň nemožno považovať za svojvoľný alebo arbitrárny záver okresného súdu (v podstate prevzatý krajským súdom), že práve zriadenie záložného práva k majetku slovenského ZEPRIS-u a na to nadväzujúce uspokojenie českého ZEPRIS-u v reštrukturalizačnom pláne vychádzajúce z takéhoto zabezpečenia mohlo byť onou „osobitnou výhodou“, vďaka ktorej český ZEPRIS hlasoval za predložený plán. S čím možno so sťažovateľmi súhlasiť je to, že táto časť odôvodnenia napadnutého uznesenia nie je úplne prehľadne formulovaná. To však samo osebe nepostačuje na to, aby sa dalo považovať za „arbitrárne“.

17.2 Obstojí však aj samotný záver krajského súdu o odporovateľnosti vyplatenia podielu na zisku ako takého. Ústavný súd vychádza z toho, že právo spoločníka (akcionára) na podiel na zisku je podmnožinou, resp. jedným z čiastkových práv vyplývajúcich z jeho „podielu“ v zmysle § 61 ods. 1 Obchodného zákonníka. Podľa tohto ustanovenia sa „podielom“ rozumie miera účasti na čistom obchodnom imaní spoločnosti. Čistým obchodným imaním sa v zmysle § 6 ods. 3 Obchodného zákonníka rozumie obchodný majetok po odpočítaní záväzkov vzniknutých podnikateľovi v súvislosti s podnikaním.

Z účtovného pohľadu pojmu „čisté obchodné imanie“ v podstate zodpovedá pojem „vlastné imanie“ vykazované v účtovnej závierke, ktoré je tiež (zjednodušene povedané) rozdielom medzi sumou aktív a sumou záväzkov z pasívnej strany súvahy. Právo spoločníka (akcionára) na podiel na zisku je tak výrazom podielu na pozitívnom výsledku podnikania – na tom, čo zostane (by zostalo) z majetku spoločnosti po odpočítaní (teda pomyselnom uspokojení) všetkých záväzkov spoločnosti. Samozrejme, reálna suma tohto zostatku (čistého obchodného imania) by sa ukázala vždy až v likvidácii spoločnosti. Zákon však priznáva spoločníkovi (akcionárovi) právo na podiel na zisku priebežne aj počas trvania spoločnosti (§ 123 ods. 1 Obchodného zákonníka v prípade spoločnosti s ručením obmedzeným) a za základ pre jeho výpočet principiálne určuje sumu zisku vykázanú v riadnej účtovnej závierke. To však nič nemení na povahe práva na podiel na zisku. Práve z ustanovenia § 61 ods. 1 Obchodného zákonníka však treba predovšetkým uzavrieť, že právo na podiel na zisku nemôže byť uspokojované v konkurze v rovnakom poradí, resp. za rovnakých podmienok ako práva veriteľov spoločnosti. Čistým obchodným imaním je totiž až to, čo zostane po uspokojení týchto veriteľov, voči ktorým má spoločnosť záväzky (ktoré sa majú podľa § 6 ods. 3 Obchodného zákonníka odpočítať od obchodného majetku). Ak by sa veritelia a akcionári mali uspokojovať spoločne z majetku spoločnosti, nezodpovedalo by to zákonnému vymedzeniu „podielu“ v § 61 ods. 1 Obchodného zákonníka ako podielu na „čistom obchodnom imaní“, nie na „obchodnom majetku“ spoločnosti.

17.3 V tejto súvislosti je ďalej potrebné vnímať, že účtovná závierka nie je plnohodnotným výrazom reálnej likvidity spoločnosti, ale principiálne štruktúrovaným súborom údajov podávajúcim prehľad o účtovných prípadoch spoločnosti (§ 17 ods. 1 zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov). Suma zisku vykázaná v účtovnej závierke je tak sama osebe účtovnou veličinou, navyše určenou k určitému dňu (koncu účtovného obdobia, resp. minulých období), pričom skutočná likvidita spoločnosti (schopnosť reálne zabezpečiť výplatu tejto veličiny akcionárom) jej vôbec nemusí zodpovedať. To, samozrejme, neznamená, že účtovná závierka je nesprávna alebo nehodnoverná. Ide len o prirodzený dôsledok rozdielu medzi spôsobom tvorby účtovnej závierky, ktorá sa v záujme prehľadnosti a výpovednej hodnoty zostavuje v unifikovaných merných jednotkách – peniazoch, a realite spoločnosti, ktorá v skutočnosti jednotlivé aktíva

nemusi mať (a veľmi často ani nemá) v peniazoch, ale v tovare, pohľadávkach, iných nehmotných statkoch a pod. Podiel na zisku však zasa treba vyplácať v hotových peniazoch, nie v tovaroch, pohľadávkach a iných nehmotných statkoch. Už z toho vyplýva, že „rozhodnutie o rozdelení zisku“ valným zhromaždením [§ 125 ods. 1 písm. b) Obchodného zákonníka] je niečo iné ako „rozdelenie zisku“ reálnou výplatou reálnych peňazí jednotlivým spoločníkom [„výplatou podielov na zisku“, § 123 ods. 2 v spojení s § 179 ods. 3 a 4 Obchodného zákonníka].

Na tomto mieste sa možno vrátiť na začiatok a zopakovať, že podiel na zisku je vždy len podmnožinou (prejavom) podielu ako širšieho pojmu v zmysle § 61 ods. 1 Obchodného zákonníka. Práve v dôsledku uvedených rozdielov medzi „ziskom“ ako účtovnou veličinou vykazovanou v účtovnej závierke a reálnymi pomermi v spoločnosti je úlohou predstavenstva, ktoré zabezpečuje výplatu podielov na zisku, zabezpečiť, že bude zachovaná povaha tohto práva. Obsah práva na podiel na zisku sa nemení tým, že valné zhromaždenie rozhodne o jeho výplate; vždy ide o prejav podielu spoločníka (§ 61 ods. 1 Obchodného zákonníka), teda o prejav jeho podielu na čistom obchodnom imaní spoločnosti. Nie je však vylúčené, že situácia v spoločnosti sa oproti dátumu, ku ktorým bol účtovne určený zisk (vykázaná jeho výška v účtovnej závierke), zmenila natoľko, že takáto suma zisku nezodpovedá reálnej výške čistého obchodného imania. Ak by v takomto prípade naďalej mali byť spoločníkom (akcionárom) vyplatené ich podiely skutočne v takej výške, v akej o nich rozhodlo valné zhromaždenie, vychádzajúc z údajov účtovnej závierky zostavenej k určitému dňu, znamenalo by to v podstate to, že spoločníkom by bolo vyplatené viac ako je čisté obchodné imanie spoločnosti (v zmysle § 6 ods. 3 Obchodného zákonníka), a taká výplata by nevyhnutne musela ísť na úkor veriteľov spoločnosti. Ak by spoločnosť mala splniť svoj záväzok na výplatu podielov na zisku v takomto rozsahu, musela by likvidovať svoj majetok (aby získala prostriedky na túto výplatu) v takom rozsahu, že by jeho hodnota prestala pokrývať existujúce záväzky súvisiace s podnikaním. To by však nebolo v súlade s ustanovením § 61 ods. 1 Obchodného zákonníka, podľa ktorého je podiel mierou účasti práve a len „na čistom obchodnom imaní“ spoločnosti, nie na celom jej majetku.

17.4 Z uvedeného tak treba uzavrieť, že úlohou konateľov spoločnosti s ručením obmedzeným je v takomto prípade preveriť, či v čase výplaty podielu na zisku je spoločnosť reálne schopná zo svojho čistého obchodného imania (teda z hodnoty majetku zníženej o záväzky súvisiace s podnikaním) všetky podiely na zisku vyplatiť. Ak áno, môže tak urobiť (a na tento účel si reálne môže vziať aj pôžičku, alebo úver, keďže sa tým stále len ukrajuje z čistého obchodného imania, no neznevýhodňujú sa ostatní veritelia záväzkov súvisiacich s podnikaním). Ak konatelia zistia, že spoločnosť podiel na zisku (vo výške schválenej valným zhromaždením) nemôže vyplatiť zo svojho čistého obchodného imania (zníženého o základné imanie a rezervný fond), musí výplatu podielov na zisku odoprieť práve kvôli § 61 ods. 1 Obchodného zákonníka. V takom prípade konatelia nie sú ani viazaní uznesením valného zhromaždenia v zmysle § 135a ods. 3 druhej vety Obchodného zákonníka. Ak sa predstavenstvo napriek tomu rozhodne podiel na zisku vyplatiť, ukracuje tým veriteľov záväzkov súvisiacich s podnikaním, až odpočítaním ktorých sa určuje čisté obchodné imanie (§ 6 ods. 3 Obchodného zákonníka) ako základ pre výpočet podielu spoločníka (§ 61 ods. 1 Obchodného zákonníka). Ku všetkým týmto záverom možno navyše dospieť aj teleologickou interpretáciou § 179 ods. 3 a 4 Obchodného zákonníka upravujúcich pravidlá rozdeľovania zisku. Ako už bolo uvedené, táto povinnosť predstavenstva je osobitne dôležitá v prípadoch, kedy sa rozhoduje o rozdelení zisku „z minulých období“, ktoré sa účtovne evidujú už len ako veličina vypočítaná pred kratším či dlhším časom, ktorá vôbec nemusí reflektovať reálnu situáciu v spoločnosti a jej likvidite k okamihu výplaty.

17.5 Presne o takúto situáciu ide aj v prerokúvanej veci. V prerokúvanej veci rozhodlo valné zhromaždenie (presnejšie jediný spoločník) slovenského ZEPRIS-u o rozdelení zisku v celkovej výške 1 050 000 €. Tesne predtým si pritom vzal pôžičku od českého ZEPRIS-u. Následne už k 8. februáru 2011 bola zistená jeho platobná neschopnosť na účely reštrukturalizačného posudku (bod 3.1), kvôli ktorej slovenský ZEPRIS zistil, že je v úpadku, a požiadal o povolenie reštrukturalizácie. Takáto schéma a postup už *prima facie* naznačujú, že cieľom týchto úkonov bolo v podstate zvýhodniť jediného spoločníka slovenského ZEPRIS-u (spoločnosti Pfeiffer GmbH) vo vzťahu k podielu na zisku. Tieto úkony pritom vo svojej spojitosti celkom zreteľne smerujú k určitej forme skrytej

„novácie“, kedy sa nárok z titulu podielu na zisku, ktorý v konkurze ani reštrukturalizácii v princípe nemôže byť uspokojiteľný, nahradí nárokom z navonok neutrálneho právneho úkonu (pôžičky). Nemožno teda vytknúť krajskému súdu, že v tomto úkone videl zvýhodňujúci právny úkon, pričom môže ísť tak o zvýhodňujúci úkon podľa § 59 ods. 1 Obchodného zákonníka (zvýhodnenie iného veriteľa – spoločnosti Pfeiffer GmbH), ako aj podľa § 59 ods. 2 Obchodného zákonníka (znevýhodnením úpadcu – odčerpaním peňazí na výplatu podielu na zisku). Taktiež mu nemožno vytknúť, ak v tomto úkone videl príčinu úpadku slovenského ZEPRIS-u, čo je vzhľadom na blízku časovú súvislosť a výšku podielu na zisku logické. Zjavne zákonom krytý (aj keď krajským súdom pomerne zmätočne formulovaný) je aj záver o tom, že v týchto prípadoch zákon nevyžaduje vedomosť druhej strany o úmysle, keďže vôbec nevyžaduje ukracujúci úmysel úpadcu. Námietky sťažovateľov proti záverom krajského súdu v napadnutom uznesení tak nie sú dôvodné.

Len na dôvažok možno dodať, že nie je pravdivé ani tvrdenie sťažovateľov, že úpadca (slovenský ZEPRIS) predložil svoje stanovisko k odporovateľnosti už v októbri 2011. V októbri 2011 (bod 3.7) slovenský ZEPRIS uviedol len toľko, že podiel na zisku bol vyplatený a pôžička zo strany českého ZEPRIS-u bola vyplatená a použitá na úhradu „*splatných záväzkov*“, hoci nie je zrejmé, ktorých. Taktiež správca svoje vyjadrenia [bod 3.6, ako aj 4.7 písm. f)] obmedzil na formálne odmietnutie podnetov Suchého Miesta z rýdzo formalistických dôvodov, že v reštrukturalizácii neprichádza do úvahy odporovanie, a to bez toho, aby sa tvrdenými dôvodmi odporovateľnosti materiálne zaoberal a posúdil ich reálny vplyv na možné uspokojenie jednotlivých veriteľov v konkurze a reštrukturalizácii, prípadne aby sa z tohto dôvodu (dôvodov, ktoré by v konkurze zakladali odporovateľnosť) pokúsil pohľadávku poprieť čo do dôvodu, výšky, prípadne zabezpečenia. Uznesenie krajského súdu tak treba považovať za ústavne súladné aj v tej časti, v ktorej tieto nedostatky reštrukturalizačného plánu správcovi vytýka.

18. Vzhľadom na uvedené závery ústavný súd nepovažuje za potrebné ďalej podrobne sa zaoberať zvyšnými sťažnostnými bodmi, v ktorých sa krajskému súdu vytýka, že (1) svojvoľne dospel k záveru, že hodnota pohľadávok je vyššia než je uvedená v odbornom vyjadrení, (2) nevysvetlil, ako by sa skutočné náklady konkurzu prejavili v miere uspokojenia veriteľov, a (3) chybnom uvedení sumy uspokojenia nezabezpečených

veriteľov. Ide tu v podstate o polemiku nad jednotlivými skutkovými zisteniami. Ústavný súd však opakovane zdôrazňuje, že nie je skutkovým súdom, a do skutkových záverov všeobecných súdov je oprávnený zasahovať len vo výnimočných prípadoch. Podľa názoru ústavného súdu je uznesenie krajského súdu vo vzťahu k týmto otázkam (v jeho celkovom kontexte) pochopiteľné a zrozumiteľné.

Záver, že odborné vyjadrenie je nedôveryhodné, lebo klasifikuje ako čiastočne vymožitelné aj pohľadávky voči bonitným subjektom, nie je „extrémne nelogický“. Naopak, reflektuje logickú skúsenosť, že na zrážku z hodnoty pohľadávok kvôli ich nevyožiteľnosti nie je u nerizikových dlžníkov dôvod. Ústavný súd nemá priestor ani ústavnú možnosť preskúmať vecnú správnosť týchto záverov v prípade každej jednotlivej pohľadávky.

Pokiaľ ide o skutočné náklady konkurzu, krajský súd spochybnil, či prednostné pohľadávky z reštrukturalizácie skutočne dosiahnu 420 000 €, ako tvrdil slovenský ZEPRIS. Jeho záver o výslednej irelevantnosti tejto sumy na uspokojenie veriteľov je však logický v kontexte jeho záveru o odporovateľnosti úkonu (a tým zvýšení hodnoty všeobecnej podstaty) v hodnote viac ako 1 milión €, ako aj záveru, že na záložné právo českého ZEPRIS-u sa v konkurznom konaní nebude prihliadať.

Námietka chybného uvedenia sumy uspokojenia nezabezpečených veriteľov je vo výsledku úplne irelevantná už aj preto, že krajský súd v tej istej vete hovorí aj o ich 5 % uspokojení. Toto (tzv. reštrukturalizačná kvóta) je omnoho relevantnejší údaj pre porovnanie miery uspokojenia než konkrétny súčet sumy, ktorú nezabezpečení veritelia dostanú.

19. Zo všetkých uvedených dôvodov dospel ústavný súd k záveru, že napadnutým uznesením krajského súdu nedošlo k žiadnemu zásahu do ústavne zaručených práv sťažovateľov, a preto ich sťažnosti nevyhoveli.

IV.

Záver

20. Ústavný súd nezistil dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré by podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde odôvodňovali uložiť niektorému z účastníkov uhradiť trovy

konania, keď sťažovatelia so svojou sťažnosťou neboli úspešní a krajskému súdu ani okresnému súdu žiadne podstatné trovy (prevyšujúce poštovné a náklady na kópie časti spisu) nevznikli. Na spoločnosť Suché Miesto, ktorá nie je účastníkom ani vedľajším účastníkom (pozri uznesenie č. k. II. ÚS 273/2012-64 z 22. novembra 2012), sa uvedené ustanovenie nevzťahuje vôbec.

21. Tento nález prijal ústavný súd so súhlasom účastníkov bez verejného ústneho pojednávania (§ 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

22. Právoplatnosťou tohto nálezu zanikajú účinky odkladu vykonateľnosti uznesenia krajského súdu sp. zn. 4 CoKR 1/2012 zo 7. februára 2012, ako aj uznesenia okresného súdu sp. zn. 2 R 4/2011 z 29. februára 2012 (§ 52 ods. 3 zákona o ústavnom súde), takže okresný súd a krajský súd môžu pokračovať vo vyhlásenom konkurze na slovenský ZEPRIS.

23. Vzhľadom na uvedené dôvody rozhodol senát ústavného súdu tak, ako to je uvedené vo výroku.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. decembra 2015